

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

L 70

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 52

14 marca 2009

Spis treści

I Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa

ROZPORZĄDZENIA

- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 196/2009 z dnia 13 marca 2009 r. ustanawiające standardowe wartości celne w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw..... 1
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 197/2009 z dnia 13 marca 2009 r. ustalające należności celne przywózowe w sektorze zbóż mające zastosowanie od dnia 16 marca 2009 r. 3
- ★ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 198/2009 z dnia 10 marca 2009 r. dotyczące klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury Scalonej 6
- ★ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 199/2009 z dnia 13 marca 2009 r. ustanawiające środek przejściowy stanowiący odstępstwo od rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do bezpośrednich dostaw małych ilości świeżego mięsa otrzymanego ze stad brojlerów i indyków ⁽¹⁾..... 9

DYREKTYWY

- ★ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/12/WE z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie opłat lotniskowych ⁽¹⁾ 11

- ★ Dyrektywa Komisji 2009/19/WE z dnia 12 marca 2009 r. zmieniająca, w celu dostosowania do postępu technicznego, dyrektywę Rady 72/245/EWG odnoszącą się do zakłóceń radioelektrycznych (kompatybilności elektromagnetycznej) pojazdów ⁽¹⁾ 17
-

Sprostowania

- ★ Sprostowanie do rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338 z 23.12.2003) (Polskie wydanie specjalne, rozdział 19, tom 6, s. 243) 19
- ★ Sprostowanie do rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U. L 315 z 3.12.2007) 47

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG

I

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 196/2009

z dnia 13 marca 2009 r.

ustanawiające standardowe wartości celne w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) ⁽¹⁾,

uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1580/2007 z dnia 21 grudnia 2007 r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzeń Rady (WE) nr 2200/96, (WE) nr 2201/96 i (WE) nr 1182/2007 w sektorze owoców i warzyw ⁽²⁾, w szczególności jego art. 138 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

Rozporządzenie (WE) nr 1580/2007 przewiduje, w zastosowaniu wyników wielostronnych negocjacji handlowych Rundy Urugwajskiej, kryteria do ustalania przez Komisję standardowych wartości celnych dla przywozu z krajów trzecich, w odniesieniu do produktów i okresów określonych w części A załącznika XV do wspomnianego rozporządzenia,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Standardowe wartości celne w przywozie, o których mowa w art. 138 rozporządzenia (WE) nr 1580/2007, są ustalone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 14 marca 2009 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 13 marca 2009 r.

W imieniu Komisji

Jean-Luc DEMARTY

Dyrektor Generalny ds. Rolnictwa i Rozwoju
Obszarów Wiejskich

⁽¹⁾ Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 350 z 31.12.2007, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

Standardowe wartości celne w przywozie dla ustalania ceny wejścia niektórych owoców i warzyw

(EUR/100 kg)

Kod CN	Kod krajów trzecich ⁽¹⁾	Standardowa stawka celna w przywozie
0702 00 00	IL	148,7
	JO	78,3
	MA	49,2
	TN	134,4
	TR	98,6
	ZZ	101,8
0707 00 05	EG	139,2
	JO	158,4
	MA	74,1
	MK	139,3
	TR	147,4
	ZZ	131,7
0709 90 70	JO	249,0
	MA	57,3
	TR	93,1
	ZZ	133,1
0709 90 80	EG	88,5
	ZZ	88,5
0805 10 20	EG	41,8
	IL	56,0
	MA	49,9
	TN	51,3
	TR	66,0
	ZZ	53,0
0805 50 10	EG	51,3
	MA	61,0
	TR	50,0
	ZZ	54,1
0808 10 80	AR	101,3
	BR	83,0
	CA	95,8
	CL	87,9
	CN	84,7
	MK	22,7
	US	113,5
	UY	68,9
	ZZ	82,2
0808 20 50	AR	78,2
	CL	109,6
	CN	45,2
	US	104,6
	ZA	91,8
	ZZ	85,9

⁽¹⁾ Nomenklatura krajów ustalona w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1833/2006 (Dz.U. L 354 z 14.12.2006, s. 19). Kod „ZZ” odpowiada „innym pochodzeniom”.

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 197/2009**z dnia 13 marca 2009 r.****ustalające należności celne przywozowe w sektorze zbóż mające zastosowanie od dnia 16 marca 2009 r.**

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) ⁽¹⁾,uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 1249/96 z dnia 28 czerwca 1996 r. w sprawie zasad stosowania (należności przywozowe w sektorze zbóż) rozporządzenia Rady (EWG) nr 1766/92 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 2 ust.1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 136 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 przewiduje, że należność celna przywozowa na produkty oznaczone kodami CN 1001 10 00, 1001 90 91, ex 1001 90 99 (pszenica zwyczajna wysokiej jakości), 1002, ex 1005 inne niż ziarna hybrydowe oraz ex 1007 inne niż hybrydy do siewu, jest równa cenie interwencyjnej obowiązującej na takie produkty w przywozie, powiększonej o 55 %, minus cena importowa cif stosowana wobec danej przesyłki. Należności te nie mogą jednak przekroczyć konwencyjnej stawki celnej określonej na podstawie Nomenklatury Scalonej.

- (2) Artykuł 136 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 stanowi, że do celów obliczenia należności celnych przywozowych, o których mowa w ust. 1 wspomnianego artykułu, reprezentatywne ceny przywozowe cif ustanawiane są regularnie dla produktów określonych w tym ustępie.
- (3) Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1249/96, ceną do obliczania należności przywozowej produktów oznaczonych kodami CN 1001 10 00, 1001 90 91, ex 1001 90 99 (pszenica zwyczajna wysokiej jakości), 1002 00, 1005 10 90, 1005 90 00 i 1007 00 90 jest dzienna reprezentatywna cena cif w przywozie ustalona w sposób określony w art. 4 wspomnianego rozporządzenia.
- (4) Należy ustalić należności celne przywozowe na okres od dnia 16 marca 2009 r., mające zastosowanie do czasu wejścia w życie nowych ustaleń,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Od dnia 16 marca 2009 r. należności celne przywozowe w sektorze zbóż, o których mowa w art. 136 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1234/2007, ustala się w załączniku I do niniejszego rozporządzenia na podstawie czynników określonych w załączniku II.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 16 marca 2009 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 13 marca 2009 r.

W imieniu Komisji

Jean-Luc DEMARTY

Dyrektor Generalny ds. Rolnictwa i Rozwoju
Obszarów Wiejskich

⁽¹⁾ Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 161 z 29.6.1996, s. 125.

ZAŁĄCZNIK I

Należności celne przywózowe na produkty, o których mowa w art. 136 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1234/2007, mające zastosowanie od dnia 16 marca 2009 r.

Kod CN	Wyszczególnienie towarów	Należność przywózowa ⁽¹⁾ (w EUR/t)
1001 10 00	PSZENICA twarda wysokiej jakości	0,00
	średniej jakości	0,00
	niskiej jakości	0,00
1001 90 91	PSZENICA zwyczajna, do siewu	0,00
ex 1001 90 99	PSZENICA zwyczajna wysokiej jakości, inna niż do siewu	0,00
1002 00 00	ŻYTO	23,29
1005 10 90	KUKURYDZA siewna, inna niż hybryda	15,89
1005 90 00	KUKURYDZA, inna niż do siewu ⁽²⁾	15,89
1007 00 90	Ziarno SORGO, inne niż hybryda do siewu	23,29

⁽¹⁾ W przypadku towarów przywożonych do Wspólnoty przez Ocean Atlantycki lub przez Kanał Sueski, zgodnie z art. 2 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1249/96, importer może skorzystać z obniżki należności celnych o:

- 3 EUR/t, jeśli port wyładunkowy znajduje się na Morzu Śródziemnym,
- 2 EUR/t, jeśli port wyładunkowy znajduje się w Danii, Estonii, Irlandii, na Łotwie, Litwie, w Polsce, Finlandii, Szwecji, Wielkiej Brytanii lub na atlantyckim wybrzeżu Półwyspu Iberyjskiego.

⁽²⁾ Importer może skorzystać z obniżki o stałą stawkę zryczałtowaną w wysokości 24 EUR/t, jeśli spełnione zostały warunki ustanowione w art. 2 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 1249/96.

ZAŁĄCZNIK II

Czynniki uwzględnione przy obliczaniu należności ustalonych w załączniku I

27.2.2009-12.3.2009

1) Średnie z okresu rozliczeniowego określonego w art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1249/96:

(EUR/t)

	Pszenvca zwyczajna ⁽¹⁾	Kukurydza	Pszenvca twarda wysokiej jakości	Pszenvca twarda średniej jakości ⁽²⁾	Pszenvca twarda niskiej jakości ⁽³⁾	Jęczmień
Gielda	Minnéapolis	Chicago	—	—	—	—
Notowanie	190,27	113,05	—	—	—	—
Cena FOB USA	—	—	214,03	204,03	184,03	119,71
Premia za Zatokę	59,81	14,06	—	—	—	—
Premia za Wielkie Jeziora	—	—	—	—	—	—

⁽¹⁾ Premia dodatnia w wysokości 14 EUR/t włączona (art. 4 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1249/96).⁽²⁾ Premia ujemna w wysokości 10 EUR/t (art. 4 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1249/96).⁽³⁾ Premia ujemna w wysokości 30 EUR/t (art. 4 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1249/96).

2) Średnie z okresu rozliczeniowego określonego w art. 2 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1249/96:

Koszt frachtu: Zatoka Meksykańska–Rotterdam: 17,60 EUR/t

Koszt frachtu: Wielkie Jeziora–Rotterdam: 17,90 EUR/t

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 198/2009**z dnia 10 marca 2009 r.****dotyczące klasyfikacji niektórych towarów według Nomenklatury Scalonej**

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 1 lit. a),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu zapewnienia jednolitego stosowania Nomenklatury Scalonej, stanowiącej załącznik do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87, konieczne jest przyjęcie środków dotyczących klasyfikacji towaru określonego w załączniku do niniejszego rozporządzenia.
- (2) Rozporządzeniem (EWG) nr 2658/87 ustanowiono Ogólne reguły interpretacji Nomenklatury Scalonej. Reguły te stosuje się także do każdej innej nomenklatury, która jest w całości lub w części oparta na Nomenklaturze Scalonej, bądź która dodaje do niej jakikolwiek dodatkowy podział i która została ustanowiona szczególnymi przepisami wspólnotowymi, w celu stosowania środków taryfowych i innych środków odnoszących się do obrotu towarowego.
- (3) Stosownie do wymienionych wyżej ogólnych reguł, towar opisany w kolumnie 1 tabeli zamieszczonej w załączniku należy klasyfikować do kodu CN wskazanego w kolumnie 2, na mocy uzasadnień określonych w kolumnie 3 tej tabeli.

- (4) Należy zagwarantować, aby wiążąca informacja taryfowa wydana przez organy celne państw członkowskich odnośnie do klasyfikacji towarów w Nomenklaturze Scalonej, która nie jest zgodna z niniejszym rozporządzeniem, mogła być nadal przywoływana przez otrzymującego przez okres trzech miesięcy, zgodnie z art. 12 ust. 6 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny ⁽²⁾.

- (5) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu Kodeksu Celnego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Towar opisany w kolumnie 1 tabeli zamieszczonej w załączniku klasyfikuje się w Nomenklaturze Scalonej do kodu CN wskazanego w kolumnie 2 tej tabeli.

Artykuł 2

Wiążąca informacja taryfowa wydana przez organy celne państw członkowskich, która nie jest zgodna z niniejszym rozporządzeniem, może być nadal przywoływana przez okres trzech miesięcy, zgodnie z art. 12 ust. 6 rozporządzenia (EWG) nr 2913/92.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 10 marca 2009 r.

W imieniu Komisji
László KOVÁCS
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 256 z 7.9.1987, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 302 z 19.10.1992, s. 1.

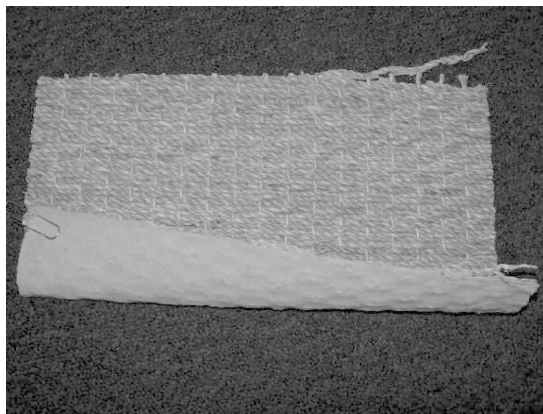

ZAŁĄCZNIK

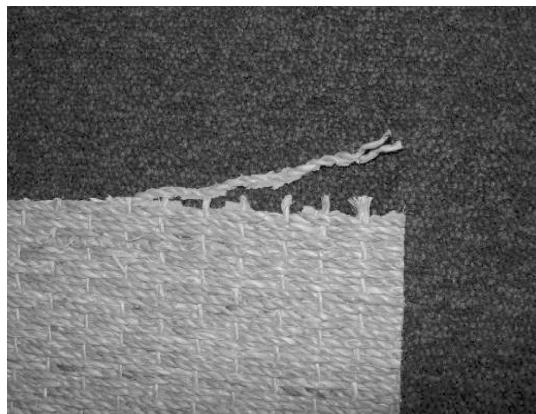
Opis towarów	Klasyfikacja (kod CN)	Uzasadnienie
(1)	(2)	(3)
<p>Artykuł o wymiarach ok. 4 m × 30 m, wykonany z tkanych pasm materiału roślinnego (trawy morskiej).</p> <p>Wątek składa się z dwóch splecionych, skręconych pasm materiału roślinnego (trawy morskiej) w rodzaju używanego głównie do wypychania poduszek.</p> <p>Osnowa składa się z pojedynczego skręconego pasma naturalnych włókien tekstylnych materiału roślinnego (włókien trawy morskiej) (masa liniowa pasma wynosi ponad 20 000 decytekstów).</p> <p>Spód tego artykułu jest wykonany z gumy komórkowej.</p> <p>(pokrycie podłogowe z trawy morskiej)</p> <p>(Zob. fotografie nr 648A i 648B. Na fotografiach widoczny jest odcięty fragment artykułu) (*)</p>	4601 94 10	<p>Klasyfikacja wyznaczona jest przez reguły 1, 3(b) i 6 Ogólnych reguł interpretacji Nomenklatury Scalonej, uwagę 1 do działu 46, uwagę 1 do działu 57, uwagę 3 (A) (e) do sekcji XI oraz brzmienie kodów CN 4601, 4601 94 i 4601 94 10.</p> <p>Artykuł ten jest wykonany z trzech różnych materiałów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dwóch splecionych, skręconych pasm materiału roślinnego (wątek) wykonanych z materiałów roślinnych objętych pozycją 1404, w rodzaju stosowanych głównie do wypychania poduszek (zob. Noty wyjaśniające do Systemu Zharmonizowanego (HS) dotyczące pozycji 1404, (D), akapit pierwszy i trzeci, (4), gdzie mowa o trawie morskiej (np. <i>Zostera marina</i>), będącej odmianą rośliny morskiej). <p>Materiały roślinne są przekształcone w rodzaj sznurka wykonanego z nierozdrobnionych materiałów pochodzenia roślinnego połączonych po prostu poprzez skręcenie i jako takie stanowią produkty podobne do plecionek objętych pozycją 4601 (zob. Noty wyjaśniające do HS do pozycji 4601, (A) (2) (b)) oraz będące „w stanie nadającym się do wyplatania”, co czyni je „materiałami do wyplatania” w rozumieniu uwagi 1 do działu 46.</p> 2) Pojedynczego skręconego pasma przędzionych naturalnych włókien tekstylnych materiału roślinnego (osnowa) wykonanych z włókien uzyskanych z materiałów roślinnych. Włókna te są połączone poprzez skręcenie (przędzenie) (zob. Noty wyjaśniające do HS do sekcji XI, Uwagi ogólne, (I) (B) (1) (i) (a)). Te „nitki wyczeskowe” powinny być traktowane jako „szpagat” z pozycji 5607 w rozumieniu uwagi 3 (A) (e) do sekcji XI, ponieważ masa liniowa pojedynczego skręconego pasma wynosi ponad 20 000 decytekstów (zob. też rozróżnienie między przędzą a szpagatem w tabeli I (typ – inne włókna roślinne) w Notach wyjaśniających do HS do sekcji XI, Uwagi ogólne, (I) (B) (2), Noty wyjaśniające do HS do pozycji 5308, (A), akapit drugi, a także Noty wyjaśniające do HS do pozycji 5607, (1), akapit pierwszy). 3) Spodu z gumy komórkowej objętej działem 40; nie nadaje on temu artykułowi zasadniczego charakteru w rozumieniu ORI 3(b), ponieważ znajduje się po spodniej stronie i nie jest widoczny, gdy artykuł leży na podłożu. Pełni on rolę podłoża usztywniającego artykuł i nadającego mu właściwości antypoślizgowe.

(1)	(2)	(3)
		<p>Artykuł ten należy klasyfikować jako produkt z materiału do wyplatania podobnego do plecionek, ponieważ splecione, skręcone pasma materiału roślinnego (wątek) – które są materiałami do wyplatania objętymi pozycją 4601 – decydują o zasadniczym charakterze tego artykułu w rozumieniu ORI 3(b). Splecione, skręcone pasma są o wiele liczniejsze niż pojedyncze pasma włókien (osnowa) i nadają produktowi jego szczególny wygląd.</p> <p>W konsekwencji artykuł ten nie może być klasyfikowany jako włókiennicze pokrycie podłogowe objęte działem 57 w rozumieniu uwagi 1 do działu 57, ponieważ odsłonięta powierzchnia artykułu nie jest wykonana z materiału włókienniczego, lecz głównie z produktów podobnych do plecionek objętych pozycją 4601.</p>

(*) Fotografie mają charakter wyłącznie informacyjny.

648 A

648 B

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 199/2009

z dnia 13 marca 2009 r.

ustanawiające środek przejściowy stanowiący odstępstwo od rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do bezpośrednich dostaw małych ilości świeżego mięsa otrzymanego ze stad brojlerów i indyków

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność⁽¹⁾, w szczególności jego art. 13,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 ma zapewnić podjęcie właściwych i skutecznych środków w zakresie wykrywania i zwalczania salmonelli oraz innych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych na wszystkich istotnych etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, w szczególności na etapie produkcji podstawowej, w celu ograniczenia częstości występowania tych czynników i zmniejszenia zagrożenia, jakie stanowią one dla zdrowia publicznego.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 nie ma zastosowania do produkcji podstawowej na własny użytek lub prowadzącej do bezpośrednich dostaw przez producenta małych ilości produktów podstawowych konsumentowi końcowemu lub lokalnym zakładom detalicznym zapewniającym bezpośrednie dostawy produktów podstawowych konsumentom końcowym. Zgodnie z tym rozporządzeniem takie bezpośrednie dostawy mają podlegać przepisom krajowym, przy zapewnieniu osiągnięcia celów określonych w rozporządzeniu (WE) nr 2160/2003.
- (3) W rozporządzeniu (WE) nr 2160/2003 przewidziano ustanowienie celu wspólnotowego dotyczącego ograniczenia częstości występowania wszystkich serotypów salmonelli mających znaczenie dla zdrowia publicznego u brojlerów i indyków na etapie produkcji podstawowej. W rozporządzeniu tym przewidziano również, że cel wspólnotowy ma obejmować określenie systemów badawczych koniecznych do sprawdzenia, czy cel został osiągnięty.
- (4) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 646/2007⁽²⁾ dotyczy wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania niektórych rodzajów salmonelli u brojlerów na etapie produkcji podstawowej. W rozporządzeniu tym określono system badawczy konieczny do sprawdzenia postępów w realizacji celu wspólnotowego. System ten ma być stosowany od dnia 1 stycznia 2009 r.
- (5) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 584/2008⁽³⁾ dotyczy wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania niektórych rodzajów salmonelli u indyków na etapie produkcji podstawowej. W rozporządzeniu tym określono system badawczy konieczny do sprawdzenia postępów w realizacji celu wspólnotowego. System ten ma być stosowany od dnia 1 stycznia 2010 r.
- (6) Rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 nie ma zastosowania do niektórych rodzajów produkcji podstawowej. Ma ono jednak zastosowanie do stad brojlerów i indyków, w przypadku gdy producent zamierza dostarczać małe ilości świeżego mięsa otrzymanego z takich stad konsumentowi końcowemu lub lokalnym zakładom detalicznym zapewniającym bezpośrednie dostawy takiego świeżego mięsa konsumentom końcowym. Zgodnie z systemami badawczymi określonymi w rozporządzeniach (WE) nr 646/2007 oraz (WE) nr 584/2008 drób taki podlega zatem obowiązkowemu badaniu przed ubojem.
- (7) Badanie takich stad brojlerów i indyków prowadzi do praktycznych trudności dla producentów, którzy posiadają bardzo niewielkie ilości zwierząt, ponieważ w tym przypadku wymagane byłoby nieustanne badanie przed ubojem. W szczególności mogłoby okazać się konieczne przerwanie sprzedaży, ponieważ wyniki badania powinny być znane przed ubojem.
- (8) Aby odstępstwo od obowiązku nieustannego badania w takich stadach nie zwiększyło zagrożenia dla zdrowia publicznego, państwa członkowskie powinny ustanowić przepisy krajowe, którym podlegałyby dostawy świeżego mięsa od takich producentów, tak aby cel określony w rozporządzeniu (WE) nr 2160/2003 został osiągnięty.
- (9) Należy zatem, traktując to jako środek przejściowy, wyłączyć z zakresu rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 stada brojlerów i indyków, w przypadku gdy producent zamierza dostarczać małe ilości świeżego mięsa otrzymanego z takich stad konsumentowi końcowemu lub lokalnym zakładom detalicznym zapewniającym bezpośrednie dostawy takiego świeżego mięsa konsumentom końcowym.
- (10) Tego typu dostawy rzadko mają miejsce w okresie zimowym, a zatem środek przejściowy powinien mieć zastosowanie, począwszy od wiosny 2009 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. L 151 z 13.6.2007, s. 21.⁽³⁾ Dz.U. L 162 z 21.6.2008, s. 3.

(11) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt,

b) lokalnym zakładom detalicznym dostarczającym bezpośrednio takie świeże mięso konsumentom końcowym.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. W drodze odstępstwa od art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 rozporządzenie to nie ma zastosowania do stad brojlerów i indyków, w przypadku gdy producent zamierza jedynie dostarczać małe ilości świeżego mięsa, zgodnego z definicją podaną w pkt 1.10 załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, otrzymanego z takich stad:

a) konsumentowi końcowemu; lub

2. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy krajowe, którym podlegają dostawy świeżego mięsa od producenta, o którym mowa w ust. 1, tak aby cel określony w rozporządzeniu (WE) nr 2160/2003 został osiągnięty.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się przez okres trzech lat.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 13 marca 2009 r.

W imieniu Komisji
Androulla VASSILIOU
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 22.

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/12/WE

z dnia 11 marca 2009 r.

w sprawie opłat lotniskowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 80 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Głównie zadanie i działalność handlowa portów lotniczych polegają na zapewnianiu obsługi statków powietrznych od lądowania do startu oraz obsługi pasażerów i ładunków w celu umożliwienia przewoźnikom lotniczym świadczenia usług transportu lotniczego. W tym celu porty lotnicze oferują pewne obiekty i urządzenia oraz usługi – związane z eksploatacją statków powietrznych i obsługą pasażerów oraz ładunków – których koszty pokrywane są na ogół z opłat lotniskowych. Zarządzający portami lotniczymi oferujący obiekty i urządzenia oraz usługi, za które pobierane są opłaty lotniskowe, powinni dołożyć starań, aby ich działalność była ekonomicznie efektywna.
- (2) Niezbędne jest stworzenie wspólnych ram określających najważniejsze elementy opłat lotniskowych oraz sposób ich ustalania, ponieważ przy braku takich ram mogą nie być spełnione podstawowe wymogi w stosunkach między zarządzającymi portami lotniczymi a użytkownikami tych portów. Ramy te nie powinny pozbawiać państw członkowskich możliwości ustalenia, czy i w jakim zakresie przychody z działalności hand-

lowej danego portu bierze się pod uwagę przy ustalaniu opłat lotniskowych.

- (3) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do znajdujących się we Wspólnocie portów lotniczych powyżej określonej wielkości, ponieważ zarządzanie małymi portami lotniczymi i finansowanie ich działalności nie wymaga stosowania ram wspólnotowych.
- (4) Ponadto w państwie członkowskim, w którym żaden port lotniczy nie jest na tyle duży, aby możliwe było zastosowanie niniejszej dyrektywy, port lotniczy o największym ruchu pasażerskim znajduje się w uprzywilejowanej sytuacji jako punkt dostępu do tego państwa członkowskiego, przez co konieczne jest zastosowanie wobec tego portu lotniczego przepisów niniejszej dyrektywy, aby zagwarantować przestrzeganie pewnych podstawowych zasad w stosunkach między zarządzającym portem lotniczym a użytkownikami portu lotniczego, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości opłat oraz niedyskryminacji użytkowników portu lotniczego.
- (5) W celu wzmocnienia spójności terytorialnej państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania wspólnego systemu opłat do sieci portów lotniczych. Transfery ekonomiczne między portami lotniczymi w takich sieciach powinny być zgodne z prawem wspólnotowym.
- (6) Ze względu na podział ruchu państwo członkowskie powinno mieć możliwość zezwolenia zarządzającemu kilkoma portami lotniczymi obsługującymi to samo miasto lub konurbację na stosowanie wspólnego i przejrzystego systemu opłat lotniskowych. Transfery ekonomiczne między tymi portami lotniczymi powinny być zgodne z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 10 z 15.1.2008, s. 35.

⁽²⁾ Dz.U. C 305 z 15.12.2007, s. 11.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 23 czerwca 2008 r. (Dz.U. C 254 E z 7.10.2008, s. 18) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2008 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 19 lutego 2009 r.

- (7) Zachęt do otwierania nowych tras mających na celu między innymi rozwój regionów o niekorzystnych warunkach gospodarowania lub regionów najbardziej oddalonych należy udzielać wyłącznie zgodnie z prawem wspólnotowym.

- (8) Pobieranie opłat za korzystanie ze służb żeglugi powietrznej i z usług obsługi naziemnej jest już przedmiotem odpowiednio rozporządzenia Komisji (WE) nr 1794/2006 z dnia 6 grudnia 2006 r. ustanawiającego wspólny schemat opłat za korzystanie ze służb żeglugi powietrznej⁽¹⁾ oraz dyrektywy Rady 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r. w sprawie dostępu do rynku usług obsługi naziemnej w portach lotniczych Wspólnoty⁽²⁾. Opłaty pobierane za świadczenie pomocy pasażerom niepełnosprawnym oraz pasażerom o ograniczonej sprawności ruchowej podlegają przepisom rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. dotyczącego praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą⁽³⁾.
- (9) Rada Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (Rada ICAO) przyjęła w 2004 r. polityki w sprawie opłat lotniskowych, które obejmują między innymi zasady powiązania opłat z kosztami świadczenia usług i braku dyskryminacji oraz niezależny mechanizm służący regulacji ekonomicznej portów lotniczych.
- (10) Rada ICAO uznała, że opłata lotniskowa jest obciążeniem, które jest wprowadzone i stosowane specjalnie po to, aby odzyskać koszty zapewnienia lotnictwu cywilnemu obiektów i urządzeń oraz usług, natomiast podatek jest obciążeniem zwiększającym dochody rządów krajowych lub lokalnych, przy czym dochody te na ogół nie są przeznaczone na cele lotnictwa cywilnego ani w całości, ani w zależności od poszczególnych kosztów.
- (11) Opłaty lotniskowe powinny być niedyskryminacyjne. Należy wprowadzić obowiązkową procedurę regularnych konsultacji pomiędzy zarządzającymi portami lotniczymi a użytkownikami tych portów, w której ramach każda ze stron miałaby możliwość odwołania się do niezależnego organu nadzorującego w przypadku zakwestionowania przez użytkowników portu lotniczego decyzji w sprawie opłat lotniskowych lub zmiany systemu pobierania tych opłat.
- (12) W celu zapewnienia bezstronności podejmowanych decyzji oraz prawidłowego i skutecznego stosowania niniejszej dyrektywy, w każdym państwie członkowskim powinien zostać powołany niezależny organ nadzorujący. Organ ten powinien posiadać wszelkie zasoby niezbędne do realizacji swoich zadań, takie jak kadra, wiedza specjalistyczna i środki finansowe.
- (13) Nieodzwonne jest, aby użytkownicy portu lotniczego regularnie otrzymywali od zarządzającego portem lotniczym informacje o tym, w jaki sposób i na jakiej podstawie obliczane są opłaty lotniskowe. Dzięki zapewnionej w ten sposób przejrzystości przewoźnicy lotniczy znalazłyby koszty ponoszone przez port lotniczy i efektywność przeprowadzanych przez niego inwestycji. Aby umożliwić zarządzającemu portem lotniczym właściwą ocenę przyszłych potrzeb inwestycyjnych, należy na użytkowników portu lotniczego nałożyć obowiązek terminowego przekazywania zarządzającemu portem lotniczym wszystkich ich prognoz operacyjnych, projektów rozwoju oraz informacji o szczególnych potrzebach i sugestii.
- (14) Zarządzający portami lotniczymi powinni informować użytkowników portów lotniczych o dużych projektach infrastrukturalnych, ponieważ mają one istotny wpływ na strukturę lub wysokość opłat lotniskowych. Informacje na ten temat należy przekazywać po to, aby umożliwić monitorowanie kosztów infrastruktury oraz aby udostępniać w danym porcie lotniczym odpowiednie i efektywne kosztowo obiekty i urządzenia.
- (15) Zarządzający portami lotniczymi powinni mieć możliwość wprowadzania opłat lotniskowych dostosowanych do infrastruktury lub poziomu świadczonych usług, jako że przewoźnicy lotniczy mają uzasadniony interes w tym, aby wymagać od zarządzających portami lotniczymi usług odpowiadających stosunkowi ceny do jakości. Jednak dostęp do zróżnicowanego standardu infrastruktury lub usług powinien być w sposób niedyskryminacyjny otwarty dla wszystkich przewoźników lotniczych pragnących z nich korzystać. Jeżeli popyt przewyższa podaż, dostępu należy udzielać na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów opracowanych przez zarządzającego portem lotniczym. Wszelkiego rodzaju zróżnicowanie w stosowaniu opłat lotniskowych powinno być przejrzyste, obiektywne i opierać się na jasnych kryteriach.
- (16) Użytkownicy portów lotniczych oraz zarządzający portem lotniczym powinni mieć możliwość zawarcia porozumienia o poziomie usług dotyczącego jakości usług świadczonych w zamian za opłaty lotniskowe. Negocjacje w sprawie jakości usług świadczonych w zamian za opłaty lotniskowe mogą odbywać się w ramach regularnych konsultacji.
- (17) Poszczególne państwa członkowskie posiadają różne systemy wstępnego finansowania inwestycji w portach lotniczych. W państwach członkowskich, w których istnieje możliwość wstępnego finansowania, państwa członkowskie lub zarządzający portem lotniczym powinni odnieść się do polityk ICAO lub ustanowić własne zabezpieczenia.
- (18) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla postanowień Traktatu, w szczególności jego art. 81–89.
- (19) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustalenie wspólnych zasad nakładania opłat lotniskowych w portach lotniczych we Wspólnocie, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, jako że poprzez działania na poziomie krajowym nie jest możliwe wprowadzenie jednolitych systemów opłat lotniskowych w całej Wspólnocie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie wspólnotowym, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule zakres niniejszej dyrektywy nie wykracza poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia powyższego celu,

⁽¹⁾ Dz.U. L 341 z 7.12.2006, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 272 z 25.10.1996, s. 36.

⁽³⁾ Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszej dyrektywie ustala się wspólne zasady nakładania opłat lotniskowych w portach lotniczych we Wspólnocie.

2. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich portów lotniczych położonych na terytorium, na którym stosuje się Traktat, otwartych dla ruchu handlowego i obsługujących rocznie ponad 5 milionów pasażerów oraz do portu lotniczego o największym ruchu pasażerskim w każdym państwie członkowskim.

3. Państwa członkowskie publikują wykaz portów lotniczych na ich terytorium, do których ma zastosowanie niniejsza dyrektywa. Wykaz ten opiera się na danych pochodzących z Komisji (Eurostat) i jest aktualizowany co roku.

4. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do opłat pobieranych za korzystanie z trasowych i terminalowych służb żeglugi powietrznej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1794/2006 ani do opłat pobieranych za korzystanie z usług obsługi naziemnej, o których mowa w załączniku do dyrektywy 96/67/WE; nie ma również zastosowania do opłat nakładanych, aby sfinansować udzielanie pomocy pasażerom niepełnosprawnym lub pasażerom o ograniczonej sprawności ruchowej, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1107/2006.

5. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla prawa każdego z państw członkowskich do stosowania dodatkowych środków regulacyjnych w odniesieniu do zarządzających portami lotniczymi na jego terytorium, o ile środki te nie są sprzeczne z niniejszą dyrektywą lub z innymi odpowiednimi przepisami prawa wspólnotowego. W szczególności może to obejmować środki nadzoru ekonomicznego, takie jak zatwierdzanie systemów pobierania opłat lub wysokości opłat, w tym metody pobierania opłat oparte na systemach zachęt lub określenie maksymalnego poziomu cen.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

1) „port lotniczy” oznacza dowolny obszar lądowy specjalnie przeznaczony do wykonywania lądowań, startów i manewrów statków powietrznych, wraz z urządzeniami pomocniczymi wykorzystywanymi do tych celów w związku z wymogami dotyczącymi ruchu statków powietrznych i ich obsługi, w tym urządzeniami ułatwiającymi świadczenie handlowych usług przewozu lotniczego;

2) „zarządzający portem lotniczym” oznacza podmiot, który w powiązaniu z inną działalnością lub ewentualnie niez-

ależnie od niej, ma za zadanie – zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi lub umowami – administrowanie i zarządzanie infrastrukturą portu lotniczego lub sieci portów lotniczych oraz koordynowanie i kontrolowanie działalności różnych operatorów w danym porcie lotniczym lub w danej sieci portów lotniczych;

3) „użytkownik portu lotniczego” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za przewóz pasażerów, poczty lub ładunków drogą powietrzną do lub z danego portu lotniczego;

4) „opłata lotniskowa” oznacza należność pobieraną na rzecz zarządzającego portem lotniczym, uiszczaną przez użytkowników portu lotniczego za korzystanie z obiektów i urządzeń oraz usług udostępnianych wyłącznie przez zarządzającego portem lotniczym, związanych z lądowaniem, startem, oświetleniem i parkowaniem statków powietrznych oraz obsługą pasażerów i ładunków;

5) „sieć portów lotniczych” oznacza grupę portów lotniczych odpowiednio określonych jako taką przez państwo członkowskie i zarządzanych przez tego samego zarządzającego portem lotniczym.

Artykuł 3

Zasada niedyskryminacji

Państwa członkowskie zapewniają niedyskryminowanie użytkowników portów lotniczych w zakresie opłat lotniskowych, zgodnie z prawem wspólnotowym. Nie wyklucza to modulowania opłat lotniskowych ze względu na kwestie interesu publicznego i ogólnego, w tym kwestie środowiskowe. Kryteria stosowane w przypadku takiego modulowania muszą być adekwatne, obiektywne i przejrzyste.

Artykuł 4

Sieć portów lotniczych

Państwa członkowskie mogą zezwolić zarządzającemu siecią portów lotniczych na wprowadzenie wspólnego i przejrzystego systemu opłat lotniskowych obejmującego sieć portów lotniczych.

Artykuł 5

Wspólne systemy opłat

Po poinformowaniu Komisji oraz zgodnie z prawem wspólnotowym państwa członkowskie mogą zezwolić zarządzającemu portem lotniczym na zastosowanie wspólnego i przejrzystego systemu opłat w portach lotniczych obsługujących to samo miasto lub konurbację, pod warunkiem, że w każdym z tych portów lotniczych przestrzegane są wymagania dotyczące przejrzystości, o których mowa w art. 7.

Artykuł 6

Konsultacje i środki odwoławcze

1. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie obowiązkowej procedury regularnych konsultacji między zarządzającym portem lotniczym a użytkownikami portu lotniczego albo przedstawicielami lub stowarzyszeniami użytkowników portu lotniczego, dotyczących funkcjonowania systemu opłat lotniskowych, wysokości opłat lotniskowych oraz – odpowiednio – jakości świadczonych usług. Konsultacje takie odbywają się przynajmniej raz w roku, o ile strony nie postanowią inaczej w trakcie ostatnich przeprowadzonych konsultacji. Jeśli zostało zawarte wieloletnie porozumienie między zarządzającym portem lotniczym a użytkownikami portu lotniczego, konsultacje odbywają się zgodnie z postanowieniami takiego porozumienia. W każdym przypadku państwa członkowskie zachowują prawo do wystąpienia o częstsze prowadzenie konsultacji.

2. Państwa członkowskie zapewniają, w miarę możliwości, wprowadzanie zmian systemu lub wysokości opłat lotniskowych w drodze porozumienia pomiędzy zarządzającym portem lotniczym a użytkownikami portu lotniczego. W tym celu zarządzający portem lotniczym przedkłada użytkownikom portu lotniczego wszelkie propozycje zmian systemu lub wysokości opłat lotniskowych wraz z uzasadnieniem proponowanych zmian nie później niż na cztery miesiące przed ich wejściem w życie, chyba że występują wyjątkowe okoliczności, których uzasadnienie przedstawia się użytkownikom portu lotniczego. Zarządzający danym portem lotniczym organizuje konsultacje w sprawie proponowanych zmian z udziałem użytkowników portu lotniczego i uwzględnia ich opinie przed podjęciem decyzji. Zarządzający portem lotniczym zwykle publikuje podjętą decyzję lub zalecenie nie później niż dwa miesiące przed jej wejściem w życie. W przypadku gdy pomiędzy zarządzającym portem lotniczym a użytkownikami nie zostało osiągnięte porozumienie w sprawie proponowanych zmian, zarządzający portem lotniczym uzasadnia swoją decyzję, uwzględniając opinie wyrażone przez użytkowników portu lotniczego.

3. W przypadku sporu w sprawie decyzji o opłatach lotniskowych podjętej przez zarządzającego portem lotniczym, państwa członkowskie zapewniają każdej ze stron możliwość ubiegania się o interwencję niezależnego organu nadzorującego, o którym mowa w art. 11, który bada zasadność zmian systemu lub wysokości opłat lotniskowych.

4. Zmiana systemu lub wysokości opłat lotniskowych wprowadzona przez zarządzającego portem lotniczym – o ile została zakwestionowana przed niezależnym organem nadzorującym – nie może wejść w życie przed zbadaniem sprawy przez ten organ. Niezależny organ nadzorujący w okresie czterech tygodni od przedstawienia mu sprawy podejmuje tymczasową decyzję o wprowadzeniu w życie zmiany opłat lotniskowych, chyba że ostateczna decyzja może zostać podjęta w tym samym terminie.

5. Państwo członkowskie może odstąpić od stosowania ust. 3 i 4 w odniesieniu do zmian wysokości lub struktury opłat lotniskowych w tych portach lotniczych, dla których:

- a) istnieje obowiązkowa procedura na mocy prawa krajowego, zgodnie z którą opłaty lotniskowe lub ich maksymalna wysokość ustala lub zatwierdza niezależny organ nadzorujący; lub
- b) istnieje obowiązkowa procedura na mocy prawa krajowego, zgodnie z którą niezależny organ nadzorujący bada – regularnie lub w odpowiedzi na wnioski zainteresowanych stron – czy w takich portach ma miejsce skuteczna konkurencja. W przypadku gdy jest to uzasadnione wynikami takiego badania, państwa członkowskie postanawiają, że opłaty lotniskowe lub ich maksymalna wysokość są określane lub zatwierdzane przez niezależny organ nadzorujący. Decyzję tę stosuje się tak długo, jak to konieczne, w oparciu o badanie przeprowadzone przez ten organ.

Procedury, warunki i kryteria stosowane do celów niniejszego ustępu przez państwo członkowskie są adekwatne, obiektywne, niedyskryminujące i przejrzyste.

Artykuł 7

Przejrzystość

1. Państwa członkowskie zapewniają – za każdym razem, kiedy mają się odbyć konsultacje, o których mowa w art. 6 ust. 1 – przekazanie przez zarządzającego portem lotniczym wszystkim użytkownikom portu lotniczego albo przedstawicielom lub stowarzyszeniom użytkowników portu lotniczego informacji na temat elementów, na podstawie których określa się system lub wysokość wszystkich opłat nakładanych w każdym porcie lotniczym przez zarządzającego portem lotniczym. Informacje te obejmują co najmniej:

- a) wykaz usług i elementów infrastruktury udostępnianych w zamian za pobieraną opłatę lotniskową;
- b) metodę ustalania opłat lotniskowych;
- c) ogólną strukturę kosztów w odniesieniu do obiektów i urządzeń oraz usług, których dotyczą opłaty lotniskowe;
- d) przychody z różnych opłat i łączny koszt objętych nimi usług;
- e) wszelkie finansowanie przez organy publiczne obiektów i urządzeń oraz usług, których dotyczą opłaty lotniskowe;
- f) prognozy sytuacji portu lotniczego w zakresie opłat, wzrostu ruchu i planowanych inwestycji;
- g) faktyczny stopień wykorzystania infrastruktury i wyposażenia portu lotniczego w danym okresie; oraz

h) prognozowane rezultaty głównych przewidywanych inwestycji w zakresie ich wpływu na przepustowość portu lotniczego.

2. Państwa członkowskie zapewniają przekazywanie przez użytkowników portu lotniczego zarządzającemu portem lotniczym – przed każdymi konsultacjami, o których mowa w art. 6 ust. 1 – informacji obejmujących w szczególności:

- a) prognozy dotyczące ruchu;
- b) prognozy dotyczące składu i przewidywanego wykorzystania własnej floty;
- c) swoje projekty rozwoju w danym porcie lotniczym; oraz
- d) swoje wymagania wobec danego portu lotniczego.

3. Z zastrzeżeniem przepisów krajowych, informacje przekazywane na podstawie niniejszego artykułu uważa się za poufne lub wrażliwe z punktu widzenia ekonomiki podmiotu i w związku z tym traktuje się je w odpowiedni sposób. W przypadku zarządzających portami lotniczymi, którzy są notowani na giełdzie, w szczególności przestrzegane są przepisy dotyczące obrotu giełdowego.

Artykuł 8

Nowa infrastruktura

Państwa członkowskie zapewniają przeprowadzenie przez zarządzającego portem lotniczym konsultacji z użytkownikami portu lotniczego przed sfinalizowaniem planów dotyczących nowych projektów infrastrukturalnych.

Artykuł 9

Normy jakości

1. Aby zapewnić niezakłócone i efektywne funkcjonowanie danego portu lotniczego, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu umożliwienia zarządzającemu portem lotniczym oraz przedstawicielom lub stowarzyszeniom użytkowników portu lotniczego rozpoczęcie negocjacji mających na celu zawarcie porozumienia o poziomie usług dotyczącego jakości usług świadczonych w porcie lotniczym. Negocjacje w sprawie jakości usług mogą być prowadzone w ramach konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 1.

2. W każdym takim porozumieniu o poziomie usług określa się poziom usług świadczonych przez zarządzającego portem lotniczym uwzględniając rzeczywisty system lub wysokość opłat lotniskowych oraz poziom usług, do których uprawnieni są użytkownicy portu lotniczego w zamian za opłaty lotniskowe.

Artykuł 10

Zróźnicowanie usług

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki umożliwiające zarządzającemu portem lotniczym zróźnicowanie jakości i zakresu poszczególnych usług świadczonych w porcie lotniczym, w terminalach lub w ich częściach, co ma na celu udostępnienie usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb lub udostępnienie przeznaczonego do danego celu

terminalu lub jego części. Wysokość opłat lotniskowych może być zróźnicowana zależnie od jakości, zakresu i kosztów takich usług lub w oparciu o jakiegokolwiek inne obiektywne i przejrzyste przesłanki. Bez uszczerbku dla art. 3, zarządzający portami lotniczymi dysponują swobodą we wprowadzaniu takich zróźnicowanych opłat lotniskowych.

2. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby wszystkim użytkownikom portu lotniczego pragnącym korzystać z usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb lub z przeznaczonego do danego celu terminalu lub jego części umożliwić dostęp do tych usług i terminalu lub jego części.

W przypadku gdy o dostęp do usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb lub o dostęp do przeznaczonego do danego celu terminalu lub jego części ubiega się więcej użytkowników portu lotniczego niż może mieć do nich dostęp z uwagi na ograniczenia przepustowości, dostęp jest zapewniany na podstawie adekwatnych, obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriów. Kryteria te może określić zarządzający portem lotniczym, a państwa członkowskie mogą wymagać, aby kryteria te zatwierdził niezależny organ nadzorujący.

Artykuł 11

Niezależny organ nadzorujący

1. Państwa członkowskie wyznaczają lub powołują niezależny organ jako swój krajowy niezależny organ nadzorujący, po to aby zapewnić prawidłowe stosowanie środków podejmowanych zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy oraz wykonywać przynajmniej te zadania, które zostały przydzielone na mocy art. 6. Organem tym może być podmiot, któremu państwo członkowskie zleciło stosowanie dodatkowych środków regulacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 5, w tym zatwierdzanie systemów opłat lotniskowych lub wysokości opłat lotniskowych, pod warunkiem że podmiot ten spełnia wymogi określone w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. Zgodnie z prawem krajowym niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia niezależnemu organowi nadzorującemu przekazywania – pod jego nadzorem i przy jego pełnej odpowiedzialności – zadania wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy innym niezależnym organom nadzorującym, pod warunkiem że wprowadzanie w życie odbywa się zgodnie z takimi samymi normami.

3. Państwa członkowskie gwarantują niezależność organu nadzorującego, zapewniając jego odrębność prawną i niezależność funkcyjną od jakiegokolwiek zarządzającego portem lotniczym i przewoźnika lotniczego. Państwa członkowskie, które zachowują prawo własności względem portów lotniczych, zarządzających portami lotniczymi lub przewoźników lotniczych lub które zachowują kontrolę nad zarządzającymi portami lotniczymi lub przewoźnikami lotniczymi, zapewniają aby zadania związane z tym prawem własności lub z kontrolą nie zostały powierzone niezależnemu organowi nadzorującemu. Państwa członkowskie zapewniają bezstronne i przejrzyste wykonywanie uprawnień przez niezależny organ nadzorujący.

4. Państwa członkowskie zgłaszają Komisji nazwę i adres niezależnego organu nadzorującego, informacje o przydzielonych mu zadaniach i zakresie odpowiedzialności oraz informacje o środkach zastosowanych w celu zapewnienia zgodności z ust. 3.

5. Państwa członkowskie mogą utworzyć mechanizm finansowania dla niezależnego organu nadzorującego, który może obejmować nałożenie opłaty na użytkowników portów lotniczych i zarządzających portami lotniczymi.

6. Państwa członkowskie zapewniają podjęcie – w odniesieniu do sporów, o których mowa w art. 6 ust. 3 – środków mających na celu:

- a) ustanowienie procedury rozstrzygania sporów między zarządzającym portem lotniczym a użytkownikami portu lotniczego;
- b) określenie warunków, na jakich można zażądać rozstrzygnięcia sporu przez niezależny organ nadzorujący. Organ ten w szczególności odrzuca skargę, którą uważa za nienależycie uzasadnioną lub nieodpowiednio udokumentowaną; oraz
- c) określenie kryteriów rozpatrywania sporów w celu ich rozstrzygnięcia.

Wspomniane procedury, warunki i kryteria są niedyskryminacyjne, przejrzyste i obiektywne.

7. Przy weryfikacji zasadności zmiany systemu lub wysokości opłat lotniskowych zgodnie z art. 6, niezależny organ nadzorujący uzyskuje od zainteresowanych stron dostęp do niezbędnych informacji i jest zobowiązany do konsultacji z zainteresowanymi stronami w celu podjęcia decyzji. Bez uszczerbku dla art. 6 ust. 4 organ ten wydaje ostateczną decyzję możliwie jak najszybciej, a w każdym przypadku w terminie czterech miesięcy od przedstawienia mu sprawy. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać przedłużony o dwa miesiące. Decyzje niezależnego organu nadzorującego są wiążące, bez uszczerbku dla kontroli parlamentarnej lub sądowej, zgodnie z procedurą mającą zastosowanie w państwie członkowskim.

8. Niezależny organ nadzorujący publikuje roczne sprawozdanie ze swojej działalności.

Artykuł 12

Sprawozdanie i przegląd

1. W terminie do dnia 15 marca 2013 r. Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy oceniające postępy w osiągnięciu jej celów oraz, w stosownych przypadkach, wszelkie odpowiednie wnioski.

2. Państwa członkowskie i Komisja współpracują przy stosowaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności w odniesieniu do gromadzenia informacji potrzebnych do sporządzenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 13

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do dnia 15 marca 2011 r. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia są określane przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 14

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 15

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 11 marca 2009 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

W imieniu Rady

A. VONDRA
Przewodniczący

DYREKTYWA KOMISJI 2009/19/WE

z dnia 12 marca 2009 r.

zmieniająca, w celu dostosowania do postępu technicznego, dyrektywę Rady 72/245/EWG odnoszącą się do zakłóceń radioelektrycznych (kompatybilności elektromagnetycznej) pojazdów**(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

ściowego decyzję, czy atest ten powinien być wciąż wymagany jako dodatek do deklaracji zgodności.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. ustanawiającą ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów („dyrektywa ramowa”⁽¹⁾), w szczególności jej art. 39 ust. 2,

(3) W nawiązaniu do treści pkt 3.2.9 załącznika I do dyrektywy 72/245/EWG i zważywszy na fakt, iż do Komisji Europejskiej nie wpłynęły żadne sprawozdania państw członkowskich dotyczące przypadków odmowy zaświadczenia z powodów bezpieczeństwa, proponuje się znieść obowiązek zaangażowania placówek technicznych w przypadku części sprzedawanych na rynku posprzedażowym a przeznaczonych do zamontowania w pojazdach silnikowych, o ile nie są one powiązane z funkcjami związanymi z odpornością i nie wymagają już atestów wystawionych zgodnie z wzorem podanym w załączniku III C zgodnie z pkt 3.2.9 załącznika I.

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Dyrektywa 72/245/EWG w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do zakłóceń radioelektrycznych w pojazdach silnikowych (kompatybilności elektromagnetycznej)⁽²⁾ jest jedną ze szczegółowych dyrektyw w ramach procedury homologacji typu WE ustanowionej dyrektywą Rady 70/156/EWG z dnia 6 lutego 1970 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do homologacji typu pojazdów silnikowych i ich przyczep⁽³⁾. Dlatego też przepisy dyrektywy 70/156/EWG odnoszące się do układów, części i oddzielnych zespołów technicznych w pojazdach mają zastosowanie do dyrektywy 72/245/EWG.

(4) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywę 72/245/EWG.

(5) Środki przewidziane w niniejszej dyrektywie są zgodne z opinią Komitetu Technicznego ds. Pojazdów Silnikowych,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

W dyrektywie 72/245/EWG wprowadza się następujące zmiany:

(2) Zgodnie z treścią pkt 3.2.9 załącznika I do dyrektywy 72/245/EWG części sprzedawane na rynku posprzedażowym i przeznaczone do instalacji w pojazdach silnikowych nie potrzebują homologacji typu, jeżeli nie wiążą się z funkcjami związanymi z odpornością. Ustanowiono czteroletni okres przejściowy, począwszy od dnia 3 grudnia 2004 r., w którego czasie placówki techniczne ustalają, czy części wprowadzane na rynek wiążą się z funkcjami związanymi z odpornością czy też nie, wystawiając stosowne atesty zgodnie z wzorem podanym w załączniku III C. Państwa członkowskie przedłożą Komisji Europejskiej sprawozdania zawierające wszystkie wypadki odmów z powodów bezpieczeństwa. Zgodnie z tym przepisem Komisja w oparciu o praktyczne doświadczenia z zastosowania tego wymogu oraz w oparciu o sprawozdania przedłożone przez państwa członkowskie podejmuje przed upływem okresu przej-

1) w wykazie załączników skreśla się następujące odniesienie do załącznika III C:

„ZAŁĄCZNIK III C Wzór atestu uwzględniający załącznik I pkt 3.2.9.”;

2) w załączniku I pkt 3.2.9 skreśla się akapit drugi;

3) skreśla się załącznik III C.

Artykuł 2

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej do dnia 1 października 2009 r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy.

⁽¹⁾ Dz.U. L 263 z 9.10.2007, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 152 z 6.7.1972, s. 15.

⁽³⁾ Dz.U. L 42 z 23.2.1970, s. 1.

Państwa członkowskie zaczną stosować te przepisy od dnia 2 października 2009 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst głównych przepisów prawa krajowego dotyczących dziedziny objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 4

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 12 marca 2009 r.

W imieniu Komisji
Günter VERHEUGEN
Wiceprzewodniczący

SPROSTOWANIA

Sprostowanie do rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 338 z dnia 23 grudnia 2003 r.)

(Polskie wydanie specjalne, rozdział 19, tom 6, s. 243)

Tekst rozporządzenia zastępuje się tekstem w brzmieniu:

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 2201/2003**z dnia 27 listopada 2003 r.****dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 61 lit. c) i art. 67 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wspólnota Europejska postawiła sobie za cel stworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w ramach której zapewniony jest swobodny przepływ osób. W tym celu Wspólnota przyjmuje między innymi środki w zakresie współpracy sądowej w sprawach cywilnych, niezbędne dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (2) Rada Europejska w Tampere zatwierdziła zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych jako podstawę dla stworzenia prawdziwej przestrzeni sprawiedliwości oraz określiła jako priorytet prawo do odwiedzin.
- (3) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1347/2000 z dnia 29 maja 2000 r. ⁽⁴⁾ ustanawia przepisy o jurysdykcji, uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej za dzieci obojga małżonków wydanych przy okazji spraw małżeńskich. Treść tego rozporządzenia została w znacznej mierze przejęta z mającej ten sam przedmiot konwencji z dnia 28 maja 1998 r. ⁽⁵⁾.
- (4) W dniu 3 lipca 2000 r. Francja wystąpiła z inicjatywą wydania przez Radę rozporządzenia o wzajemnym

wykonywaniu orzeczeń dotyczących prawa do osobistej styczności z dzieckiem ⁽⁶⁾.

- (5) W celu zapewnienia równego traktowania wszystkich dzieci niniejsze rozporządzenie obejmuje wszystkie orzeczenia w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej, łącznie ze środkami mającymi na celu ochronę dziecka, niezależnie od jakiegokolwiek związku z postępowaniem w sprawach małżeńskich.
- (6) Ponieważ przepisy o odpowiedzialności rodzicielskiej znajdują często zastosowanie w sprawach małżeńskich, właściwsze jest uregulowanie w jednym akcie prawnym kwestii spraw małżeńskich oraz odpowiedzialności rodzicielskiej.
- (7) Zakres stosowania niniejszego rozporządzenia obejmuje sprawy cywilne, bez względu na rodzaj sądu.
- (8) W odniesieniu do orzeczeń rozwodowych, o separacji lub unieważnieniu małżeństwa niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie wyłącznie w stosunku do rozwiązania małżeństwa, a nie takich kwestii, jak przyczyny rozwodu, skutki majątkowe małżeństwa lub inne możliwe kwestie uboczne.
- (9) W odniesieniu do majątku dziecka niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do środków mających na celu ochronę dziecka, to znaczy (i) wyznaczenia oraz zakresu zadań osoby lub jednostki, której powierzono zarząd majątkiem dziecka, reprezentowanie dziecka i udzielanie mu pomocy; oraz (ii) zarządu, zabezpieczenia lub rozporządzenia majątkiem dziecka. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie na przykład do tych przypadków, w których rodzice pozostają w sporze o zarząd majątkiem dziecka. Środki odnoszące się do majątku dziecka niezwiązane z ochroną dziecka powinny nadal być regulowane rozporządzeniem Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 203 E z 27.8.2002, s. 155.⁽²⁾ Opinia z dnia 20 września 2002 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).⁽³⁾ Dz.U. C 61 z 14.3.2003, s. 76.⁽⁴⁾ Dz.U. L 160 z 30.6.2000, s. 19.⁽⁵⁾ W czasie przyjmowania rozporządzenia (WE) nr 1347/2000 Rada otrzymała sprawozdanie wyjaśniające dotyczące tej konwencji przygotowane przez prof. Alegrię Borrassa (Dz.U. C 221 z 16.7.1998, s. 27).⁽⁶⁾ Dz.U. C 234 z 15.8.2000, s. 7.⁽⁷⁾ Dz.U. L 12 z 16.1.2001, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1496/2002 (Dz.U. L 225 z 22.8.2002, s. 13).

- (10) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania w sprawach dotyczących zabezpieczenia społecznego, środków prawa publicznego o charakterze ogólnym w sprawach edukacji lub zdrowia, ani w stosunku do decyzji dotyczących prawa azylu lub imigracji. Ponadto nie ma ono zastosowania do ustalenia rodzicielstwa, ponieważ stanowi to kwestię odrębną od przyznania odpowiedzialności rodzicielskiej, ani do innych kwestii związanych ze stanem cywilnym. Nie ma także zastosowania do środków podejmowanych w wyniku przestępstw popełnionych przez dzieci.
- (11) Obowiązki alimentacyjne są wyłączone z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia, ponieważ są już uregulowane w rozporządzeniu (WE) nr 44/2001. Sądy mające jurysdykcję według niniejszego rozporządzenia z reguły będą miały jurysdykcję w sprawach alimentacyjnych na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 44/2001.
- (12) Podstawy jurysdykcji w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej ustanowione w niniejszym rozporządzeniu ukształtowane są zgodnie z zasadą dobra dziecka, w szczególności według kryterium bliskości. Oznacza to, że jurysdykcja powinna należeć w pierwszej kolejności do sądów państw członkowskich zwykłego pobytu dziecka, z wyjątkiem niektórych przypadków zmiany miejsca pobytu dziecka lub w następstwie porozumienia zawartego między podmiotami odpowiedzialności rodzicielskiej.
- (13) W interesie dziecka niniejsze rozporządzenie pozwala – wyjątkowo i w określonych okolicznościach – na przekazanie sprawy przez sąd mający jurysdykcję sądowi innego państwa członkowskiego, jeżeli ten jest lepiej umiejscowiony dla osądzenia sprawy. Jednakże drugi sąd nie powinien być uprawniony do przekazania sprawy trzeciemu sądowi.
- (14) Niniejsze rozporządzenie nie powinno naruszać stosowania międzynarodowego prawa publicznego w zakresie immunitetów dyplomatycznych. Jeżeli sąd nie może wykonać jurysdykcji z uwagi na immunitet dyplomatyczny zgodny z prawem międzynarodowym, jurysdykcja powinna być wykonywana zgodnie z prawem krajowym w państwie członkowskim, w którym dana osoba nie posiada takiego immunitetu.
- (15) Do doręczeń dokumentów w postępowaniu wszczętym na podstawie niniejszego rozporządzenia zastosowanie ma rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych lub handlowych ⁽¹⁾.
- (16) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wyłączać zarządzania środkami tymczasowych przez sądy państwa członkowskiego – w przypadkach niecierpiących zwłoki – w tym środków ochronnych, w stosunku do osób lub przedmiotów majątkowych znajdujących się w tym państwie.
- (17) W przypadku bezprawnego uprowadzenia lub zatrzymania dziecka powinno się niezwłocznie zarządzić jego powrót; w tym celu nadal powinna mieć zastosowanie konwencja haska z dnia 24 października 1980 r., którą uzupełniają przepisy niniejszego rozporządzenia, w szczególności art. 11. Sądy państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone lub w którym zostało bezprawnie zatrzymane, powinny mieć w szczególnych, należyście uzasadnionych przypadkach możliwość sprzeciwienia się jego powrotowi. Powinno być jednak możliwe zastąpienie takiego orzeczenia przez późniejsze orzeczenie sądu państwa członkowskiego, w którym dziecko miało zwykły pobyt przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem. Jeżeli takie orzeczenie wymaga powrotu dziecka, powrót powinien nastąpić bez potrzeby przeprowadzenia szczególnego postępowania w sprawie uznania i wykonania tego orzeczenia w państwie członkowskim, do którego dziecko zostało bezprawnie uprowadzone.
- (18) Jeżeli sąd odmówił zarządzenia powrotu dziecka na podstawie art. 13 konwencji haskiej z 1980 r., powinien o tym poinformować sąd mający jurysdykcję lub organ centralny państwa członkowskiego, w którym dziecko miało zwykły pobyt przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem. O ile nie wszczęto jeszcze postępowania przed tym sądem, sąd ten albo organ centralny powinien powiadomić strony. Obowiązek ten nie powinien być przeszkodą dla organu centralnego w powiadomieniu także właściwych organów zgodnie z prawem krajowym.
- (19) Wysłuchanie dziecka odgrywa ważną rolę w stosowaniu niniejszego rozporządzenia, przy czym nie ma ono jednak na celu zmiany postępowań krajowych mających zastosowanie w tym zakresie.
- (20) Wysłuchanie dziecka w innym państwie członkowskim może nastąpić zgodnie z warunkami rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy pomiędzy sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych ⁽²⁾.
- (21) Uznawanie i wykonywanie orzeczeń wydanych w państwie członkowskim powinno opierać się na zasadzie wzajemnego zaufania, a podstawy nieuznania orzeczenia powinny być ograniczone do niezbędnego minimum.

⁽¹⁾ Dz.U. L 160 z 30.6.2000, s. 37.

⁽²⁾ Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 1.

- (22) Dokumenty urzędowe oraz porozumienia stron, które są wykonalne w jednym państwie członkowskim, powinny być równoważne z „orzeczeniami” na potrzeby stosowania przepisów o uznawaniu i wykonywaniu.
- (23) Rada Europejska w Tampere uznała w swoich wnioskach końcowych (pkt 34), że orzeczenia w postępowaniu w sprawach rodzinnych powinny być „automatycznie uznawane w całej Unii, bez jakiegokolwiek postępowania przejściowego albo podawania przyczyn odmowy wykonania”. Z tego względu orzeczenia w sprawach prawa do osobistej styczności z dzieckiem oraz w sprawach powrotu dziecka, dla których w państwie członkowskim pochodzenia zostały wydane zaświadczenia zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, powinny być uznawane i wykonywane we wszystkich innych państwach członkowskich bez potrzeby dalszego postępowania. Warunki wykonywania tych orzeczeń nadal podlegają prawu krajowemu.
- (24) Na zaświadczenie, które zostało wydane w celu ułatwienia wykonania orzeczenia, nie powinien przysługiwać żaden środek zaskarżenia. Zaświadczenie powinno być jedynie przedmiotem sprostowania w przypadku omyłki, tzn. jeżeli w zaświadczeniu nie została poprawnie odzwierciedlona treść orzeczenia.
- (25) Organy centralne powinny współpracować zarówno w zakresie ogólnym, jak i w przypadkach szczególnych, łącznie z dążeniem do polubownego zakończenia sporów rodzinnych w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej. W tym celu organy centralne biorą udział w Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, utworzonej decyzją Rady 2001/470/WE z dnia 28 maja 2001 r. ustanawiającą Europejską Sieć Sądową w sprawach cywilnych i handlowych⁽¹⁾.
- (26) Komisja powinna udostępnić publicznie oraz aktualizować wykazy właściwych sądów oraz środków zaskarżenia przekazane przez państwa członkowskie.
- (27) Przepisy niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽²⁾.
- (28) Niniejsze rozporządzenie zastępuje rozporządzenie (WE) nr 1347/2000, które tym samym zostaje uchylone.
- (29) W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania niniejszego rozporządzenia Komisja powinna dokonać przeglądu jego stosowania i w razie potrzeby zaproponować niezbędne zmiany.
- (30) Zjednoczone Królestwo i Irlandia poinformowały, zgodnie z art. 3 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, że chciałyby uczestniczyć w przyjęciu i stosowaniu niniejszego rozporządzenia.
- (31) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, dołączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego rozporządzenia, które nie jest dla tego państwa wiążące i nie stosuje się do niego.
- (32) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości ustanowioną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (33) Niniejsze rozporządzenie uznaje prawa podstawowe i jest zgodne z zasadami przyjętymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności zmierza do zapewnienia przestrzegania podstawowych praw dziecka określonych w art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

ZAKRES STOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie, bez względu na rodzaj sądu, w sprawach cywilnych dotyczących:

a) rozwodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa;

b) przyznawania, wykonywania, przekazywania, pełnego lub częściowego pozbawienia odpowiedzialności rodzicielskiej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 25.

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1 lit. b), dotyczą w szczególności:

- a) pieczy nad dzieckiem i prawa do osobistej styczności z dzieckiem;
- b) opieki, kurateli i podobnych instytucji prawnych;
- c) wyznaczenia oraz zakresu zadań każdej osoby lub jednostki, która jest odpowiedzialna za osobę lub majątek dziecka, reprezentuje je lub udziela mu pomocy;
- d) umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczej;
- e) środków mających na celu ochronę dziecka w odniesieniu do zarządu, zabezpieczenia lub rozporządzania majątkiem dziecka.

3. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

- a) ustalenia i zaprzeczenia rodzicielstwa;
- b) orzeczeń w sprawach adopcji, środków przygotowujących do adopcji, jak również unieważnienia i odwołania adopcji;
- c) nazwiska i imion dziecka;
- d) uppełnoletnienia;
- e) obowiązków alimentacyjnych;
- f) powiernictwa oraz dziedziczenia;
- g) środków podejmowanych w wyniku przestępstw popełnionych przez dzieci.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszego rozporządzenia:

- 1) „sąd” obejmuje wszelkie organy państw członkowskich, które są właściwe w sprawach, które zgodnie z art. 1 wchodzą w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia;
- 2) „sędzia” oznacza sędziego albo osobę pełniącą urząd równoważny kompetencjom sędziego w sprawach, które wchodzą w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia;
- 3) „państwo członkowskie” oznacza każde państwo członkowskie z wyjątkiem Danii;

4) „orzeczenie” oznacza każde wydane przez sąd państwa członkowskiego orzeczenie orzekające rozwód, separację albo unieważnienie małżeństwa, jak również każde orzeczenie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej, niezależnie od tego, w jaki sposób nazywane jest dane orzeczenie, w tym wyrok lub postanowienie;

5) „państwo członkowskie pochodzenia” oznacza państwo członkowskie, w którym wydano orzeczenie, które ma być wykonane;

6) „państwo członkowskie wykonania” oznacza państwo członkowskie, w którym wystąpiono o wykonanie orzeczenia;

7) „odpowiedzialność rodzicielska” oznacza ogół praw i obowiązków, które zostały przyznane osobie fizycznej lub prawnej orzeczeniem, z mocy prawa lub poprzez prawnie wiążące porozumienie, dotyczących osoby lub majątku dziecka. Pojęcie to obejmuje w szczególności pieczę nad dzieckiem oraz prawo do osobistej styczności z dzieckiem;

8) „podmiot odpowiedzialności rodzicielskiej” oznacza każdą osobę, na której spoczywa odpowiedzialność rodzicielska za dziecko;

9) „piecza nad dzieckiem” obejmuje prawa i obowiązki związane z opieką nad osobą dziecka, w szczególności prawo do określania miejsca pobytu dziecka;

10) „prawo do osobistej styczności z dzieckiem” obejmuje w szczególności prawo do zabrania dziecka na czas ograniczony do innego miejsca niż miejsce zwykłego pobytu;

11) „bezprawne uprowadzenie albo zatrzymanie dziecka” oznacza uprowadzenie lub zatrzymanie dziecka, jeżeli:

- a) narusza to prawo do pieczy nad dzieckiem, które na mocy orzeczenia, z mocy prawa lub poprzez prawnie wiążące porozumienie przysługuje zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym dziecko bezpośrednio przed uprowadzeniem lub zatrzymaniem miało zwykły pobyt;

oraz

- b) pod warunkiem, że prawo pieczy nad dzieckiem było, wspólnie lub samemu, faktycznie wykonywane w czasie uprowadzenia lub zatrzymania dziecka lub byłoby wykonywane, gdyby uprowadzenie lub zatrzymanie nie nastąpiło. Za wspólne wykonywanie pieczy nad dzieckiem uznaje się sytuację, gdy jeden podmiot odpowiedzialności rodzicielskiej na mocy orzeczenia lub z mocy prawa nie może stanowić o miejscu pobytu dziecka bez zgody innego podmiotu odpowiedzialności rodzicielskiej.

ROZDZIAŁ II

JURYSDYKCJA

SEKCJA 1

Rozwód, separacja i unieważnienie małżeństwa

Artykuł 3

Jurysdykcja ogólna

1. W sprawach orzeczeń dotyczących rozwodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa jurysdykcję mają sądy państwa członkowskiego:

a) na którego terytorium:

- oboje małżonkowie mają zwykły pobyt, lub
- małżonkowie mieli ostatnio oboje zwykły pobyt, o ile jedno z nich ma tam nadal zwykły pobyt, lub
- strona przeciwna ma zwykły pobyt, lub
- w przypadku wspólnego pozwu lub wniosku jedno z małżonków ma zwykły pobyt, lub
- powód lub wnioskodawca ma zwykły pobyt, jeżeli przebywał tam od przynajmniej roku bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku, lub
- powód lub wnioskodawca ma zwykły pobyt, jeżeli przebywał tam przynajmniej od sześciu miesięcy bezpośrednio przed wniesieniem pozwu lub wniosku i jest obywatelem tego państwa członkowskiego lub, w przypadku Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, ma tam swój „domicile”;

b) którego obywatelstwo posiadają oboje małżonkowie lub, w przypadku Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, w którym mają swój wspólny „domicile”.

2. Pojęcie „domicile” na potrzeby niniejszego rozporządzenia określa się według prawa brytyjskiego i irlandzkiego.

Artykuł 4

Powództwo wzajemne

Sąd, przed którym toczy się postępowanie na podstawie art. 3, ma również jurysdykcję w odniesieniu do powództwa wzajemnego w zakresie, w jakim jest ono objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 5

Zmiana separacji w rozwód

Bez uszczerbku dla art. 3, sąd państwa członkowskiego, który wydał orzeczenie o separacji, ma również jurysdykcję w sprawie zmiany tego orzeczenia na orzeczenie rozwodowe, jeżeli jest to przewidziane w prawie tego państwa członkowskiego.

Artykuł 6

Wyłączny charakter jurysdykcji na podstawie art. 3, 4 i 5

Przeciwko małżonkowi, który:

- a) ma zwykły pobyt na terytorium państwa członkowskiego; lub
- b) jest obywatelem państwa członkowskiego lub – w przypadku Zjednoczonego Królestwa i Irlandii – ma swój „domicile” na terytorium jednego z tych państw członkowskich;

postępowanie przed sądami innego państwa członkowskiego może być prowadzone tylko zgodnie z art. 3, 4 i 5.

Artykuł 7

Pozostałe jurysdykcje

1. Jeżeli żaden sąd państwa członkowskiego nie ma jurysdykcji zgodnie z art. 3, 4 i 5, jurysdykcję określa się w każdym państwie członkowskim według jego własnego prawa.

2. Każdy obywatel państwa członkowskiego, który ma zwykły pobyt na terytorium innego państwa członkowskiego, może, tak jak obywatele tego państwa, powoływać się na przepisy jurysdykcyjne mające w tym państwie zastosowanie wobec strony przeciwnej, która nie ma ani zwykłego pobytu na terytorium państwa członkowskiego, ani nie posiada obywatelstwa państwa członkowskiego lub – w przypadku Zjednoczonego Królestwa i Irlandii – nie ma swojego „domicile” na terytorium jednego z tych państw członkowskich.

SEKCJA 2

Odpowiedzialność rodzicielska

Artykuł 8

Jurysdykcja ogólna

1. W sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej jurysdykcję mają sądy państwa członkowskiego, w którym w chwili wniesienia pozwu lub wniosku dziecko ma zwykły pobyt.

2. Ustęp 1 ma zastosowanie z zastrzeżeniem przepisów art. 9, 10 i 12.

Artykuł 9

Utrzymanie jurysdykcji wynikającej z poprzedniego miejsca zwykłego pobytu dziecka

1. W przypadku zgodnego z prawem przeprowadzenia się dziecka z jednego państwa członkowskiego do innego i uzyskania przez nie nowego zwykłego pobytu jurysdykcja sądów poprzedniego zwykłego pobytu dziecka zostaje utrzymana, w drodze wyjątku od art. 8, przez okres trzech miesięcy po przeprowadzce, w celu dokonania zmiany wydanego w tym państwie członkowskim orzeczenia dotyczącego prawa do osobistej styczności z dzieckiem wydanego w tym państwie członkowskim przed przeprowadzeniem się dziecka, jeżeli osoba uprawniona zgodnie z tym orzeczeniem do osobistej styczności z dzieckiem nadal zwykle przebywa w państwie członkowskim poprzedniego zwykłego pobytu dziecka.

2. Ustęp 2 nie ma zastosowania, jeżeli osoba uprawniona do osobistej styczności z dzieckiem w rozumieniu ust. 1 uznała jurysdykcję sądów państwa członkowskiego nowego zwykłego pobytu dziecka poprzez udział w postępowaniu przed tymi sądami, nie kwestionując ich jurysdykcji.

Artykuł 10

Jurysdykcja w przypadkach uprowadzenia dziecka

W przypadku bezprawnego uprowadzenia lub zatrzymania dziecka jurysdykcja sądów państwa członkowskiego, w którym dziecko bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem miało zwykły pobyt, zostaje utrzymana do chwili uzyskania przez dziecko zwykłego pobytu w innym państwie członkowskim oraz:

a) każda z osób, instytucji lub innych jednostek sprawujących pieczę nad dzieckiem przyzwoliła na uprowadzenie lub zatrzymanie;

lub

b) dziecko przebywało w tym innym państwie członkowskim przez co najmniej rok od chwili, w której osoba, instytucja lub inna jednostka sprawująca pieczę nad dzieckiem dowiedziała się lub powinna była się dowiedzieć o miejscu jego pobytu, dziecko zadomowiło się w swoim nowym otoczeniu oraz spełniony jest jeden z następujących warunków:

(i) w ciągu roku od chwili, w której sprawujący pieczę nad dzieckiem dowiedział się lub powinien był się dowiedzieć o miejscu pobytu dziecka, nie został złożony żaden pozew lub wniosek o powrót dziecka do właściwych organów państwa członkowskiego, do którego dziecko zostało uprowadzone lub w którym jest zatrzymane;

(ii) pozew lub wniosek o powrót wniesiony przez sprawującego pieczę nad dzieckiem został cofnięty, a żaden nowy wniosek nie został złożony w terminie określonym w ppkt (i);

(iii) postępowanie przed sądem w państwie członkowskim, w którym dziecko miało zwykły pobyt bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem, zostało zakończone zgodnie z art. 11 ust. 7;

(iv) sądy państwa członkowskiego, w którym dziecko miało zwykły pobyt bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem, wydały orzeczenie o prawie do pieczy nad dzieckiem, w którym nie zarządziły powrotu dziecka.

Artykuł 11

Powrót dziecka

1. Jeżeli osoba, instytucja lub inna jednostka sprawująca pieczę nad dzieckiem wnosi pozew lub wniosek do właściwych organów państwa członkowskiego o wydanie orzeczenia na podstawie Konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę (dalej zwana „konwencją haską z 1980 r.”), w celu doprowadzenia do powrotu dziecka bezprawnie uprowadzonego lub zatrzymywanego w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym dziecko bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem miało zwykły pobyt, stosuje się ust. 2–8.

2. W przypadku zastosowania art. 12 i 13 konwencji haskiej z 1980 r. należy zapewnić dziecku możliwość bycia wysłuchanym w toku postępowania, o ile nie wydaje się to niewłaściwe ze względu na jego wiek lub stopień dojrzałości.

3. Sąd, do którego wniesiono pozew lub wniosek o powrót dziecka zgodnie z ust. 1, w ramach postępowania dotyczącego takiego pozwu lub wniosku działa szybko, stosując najszybsze procedury przewidziane w prawie krajowym.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego, sąd wydaje swoje orzeczenie nie później niż sześć tygodni od wniesienia pozwu lub wniosku, chyba że na skutek nadzwyczajnych okoliczności nie jest to możliwe.

4. Sąd nie może odmówić powrotu dziecka na podstawie art. 13 lit. b) konwencji haskiej z 1980 r., jeżeli ustalono, że zostały podjęte stosowne działania w celu zapewnienia ochrony dziecka po jego powrocie.

5. Sąd nie może odmówić zarządzenia powrotu dziecka, jeżeli osoba, która wniosła pozew lub wniosek o powrót dziecka, nie miała możliwości bycia wysłuchaną.

6. Jeżeli sąd wydał orzeczenie odmawiające zarządzenia powrotu dziecka na podstawie art. 13 konwencji haskiej z 1980 r., sąd ten musi natychmiast, bezpośrednio lub za pośrednictwem swojego organu centralnego, przekazać odpis

orzeczenia odmawiającego zarządzenia powrotu dziecka oraz odpowiednich dokumentów, w szczególności protokołu rozpraw przed sądem, sądowi właściwemu lub organowi centralnemu w państwie członkowskim, w którym dziecko bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem miało zwykły pobyt, zgodnie z prawem krajowym. Wszystkie wymienione dokumenty zostają przedłożone sądowi w ciągu miesiąca od daty orzeczenia odmawiającego zarządzenia powrotu.

7. O ile jedna ze stron postępowania nie wszczęła postępowania przed sądami państwa członkowskiego, w którym dziecko bezpośrednio przed bezprawnym uprowadzeniem lub zatrzymaniem miało zwykły pobyt, sąd albo organ centralny, który otrzymuje informacje wymienione w ust. 6, musi powiadomić o tym strony i wezwać je do przedstawienia obserwacji sądowi, zgodnie z prawem krajowym, w terminie trzech miesięcy od daty powiadomienia, aby sąd mógł zbadać kwestię pieczy nad dzieckiem.

Bez uszczerbku dla przepisów jurysdykcyjnych zawartych w niniejszym rozporządzeniu, sąd zamyka sprawę, jeżeli w przewidzianym terminie nie wpłyną do sądu żadne obserwacje.

8. Niezależnie od orzeczenia odmawiającego zarządzenia powrotu dziecka na podstawie art. 13 konwencji haskiej z 1980 r., każde późniejsze orzeczenie zarządzające powrót dziecka, wydane przez sąd mający jurysdykcję zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, jest wykonalne zgodnie z przepisami rozdziału III sekcja 4, w celu zapewnienia powrotu dziecka.

Artykuł 12

Pozostałe jurysdykcje

1. Sądy państwa członkowskiego mające jurysdykcję w przypadku pozwu lub wniosku o rozwód, separację lub unieważnienie małżeństwa na podstawie art. 3 mają jurysdykcję w każdej sprawie dotyczącej odpowiedzialności rodzicielskiej związanej z pozwem lub wnioskiem, jeżeli:

a) na co najmniej jednym z małżonków spoczywa odpowiedzialność rodzicielska w odniesieniu do dziecka;

oraz

b) jurysdykcja tych sądów została wyraźnie lub w inny jednoznaczny sposób uznana przez małżonków lub podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej w chwili wszczęcia postępowania oraz jest zgodna z dobrem dziecka.

2. Jurysdykcja wykonywana zgodnie z ust. 1 ustaje:

a) gdy orzeczenie uwzględniające albo oddalające wniosek o rozwód, separację albo unieważnienie małżeństwa stało się prawomocne;

b) w przypadkach, w których postępowanie dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej jeszcze się toczy w chwili określonej w lit. a) – gdy orzeczenie w tym postępowaniu stało się prawomocne;

c) gdy postępowania, o których mowa w lit. a) i b), zostały zakończone z innej przyczyny.

3. Sądy państwa członkowskiego mają również jurysdykcję w odniesieniu do odpowiedzialności rodzicielskiej w postępowaniach innych niż te, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

a) dziecko ma istotny związek z tym państwem członkowskim, w szczególności z uwagi na fakt, że jeden z podmiotów odpowiedzialności rodzicielskiej ma zwykły pobyt w tym państwie członkowskim lub dziecko posiada obywatelstwo tego państwa członkowskiego;

oraz

b) jurysdykcja sądów została wyraźnie lub w inny jednoznaczny sposób uznana przez wszystkie strony postępowania w chwili wszczęcia postępowania oraz jest zgodna z dobrem dziecka.

4. Jeżeli dziecko ma zwykły pobyt w państwie trzecim, które nie jest stroną Konwencji haskiej z dnia 19 października 1996 r. o jurysdykcji, właściwym prawie, wykonywaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dziecka, należy uznać jurysdykcję na podstawie niniejszego artykułu za zgodną z dobrem dziecka, w szczególności jeśli przeprowadzenie postępowania w danym państwie trzecim okazuje się niemożliwe.

Artykuł 13

Jurysdykcja w oparciu o obecność dziecka

1. Jeżeli nie można ustalić zwykłego pobytu dziecka i nie można określić jurysdykcji na podstawie art. 12, jurysdykcję mają sądy państwa członkowskiego, w którym dziecko się znajduje.

2. Ustęp 1 ma zastosowanie także wobec dzieci, które są uchodźcami lub które zostały wysiedlone za granicę z powodu niepokoju w swoim kraju.

Artykuł 14

Pozostałe jurysdykcje

Jeżeli żaden sąd państwa członkowskiego nie ma jurysdykcji zgodnie z art. 8–13, jurysdykcję określa się w każdym państwie członkowskim według prawa tego państwa.

Artykuł 15

Przekazanie do sądu lepiej umiejscowionego dla osądzenia sprawy

1. W drodze wyjątku sądy państwa członkowskiego, do których jurysdykcji należy rozpoznanie sprawy co do istoty, jeżeli uznają, że sąd innego państwa członkowskiego, z którym dziecko ma szczególnie związek, mógłby lepiej osądzić sprawę lub jej określoną część, oraz jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka:

- a) zawieszają rozpoznanie sprawy lub odnośnej jej części i wzywają strony do wniesienia pozwu lub wniosku do sądu tego innego państwa członkowskiego zgodnie z ust. 4; lub
- b) wzywają sąd innego państwa członkowskiego do uznania swojej jurysdykcji zgodnie z ust. 5.

2. Ustęp 1 ma zastosowanie:

- a) na wniosek jednej ze stron; lub
- b) z urzędu; lub
- c) na wniosek sądu innego państwa członkowskiego, z którym dziecko ma szczególnie związek, zgodnie z ust. 3.

Przekazanie z urzędu lub na wniosek sądu innego państwa członkowskiego musi zostać zaakceptowane przez co najmniej jedną ze stron.

3. Przyjmuje się, że dziecko ma szczególnie związek z państwem członkowskim, w rozumieniu ust. 1, jeżeli:

- a) dziecko uzyskało w tym państwie członkowskim zwykły pobyt po wszczęciu postępowania przed sądem, o którym mowa w ust. 1; lub
- b) dziecko miało wcześniej zwykły pobyt w tym państwie członkowskim; lub
- c) dziecko posiada obywatelstwo tego państwa członkowskiego; lub
- d) podmiot odpowiedzialności rodzicielskiej ma zwykły pobyt w tym państwie członkowskim; lub
- e) majątek dziecka znajduje się na terytorium tego państwa członkowskiego, a sprawa dotyczy środków ochrony dziecka w związku z zarządkiem, zabezpieczeniem lub rozporządzeniem tym majątkiem.

4. Sąd państwa członkowskiego, do którego jurysdykcji należy rozpoznanie sprawy co do istoty, określa termin, w którym wszczyna się postępowanie przed sądami innego państwa członkowskiego zgodnie z ust. 1.

Jeżeli postępowanie przed tymi sądami nie zostanie wszczęte przed upływem tego terminu, sąd rozpoznający sprawę ma nadal jurysdykcję zgodnie z art. 8–14.

5. Sądy tego innego państwa członkowskiego, z uwagi na szczególne okoliczności sprawy, o ile jest to zgodne z dobrem dziecka, mogą uznać swoją jurysdykcję w ciągu sześciu tygodni po wszczęciu postępowania zgodnie z ust. 1 lit. a) lub b). W tym przypadku sąd, przed którym wcześniej wszczęto postępowanie, uznaje brak swej jurysdykcji. W przeciwnym razie sąd, przed którym wcześniej wszczęto postępowanie, ma nadal jurysdykcję zgodnie z art. 8–14.

6. Sądy współpracują dla celów niniejszego artykułu, bezpośrednio lub za pośrednictwem organów centralnych wyznaczonych zgodnie z art. 53.

SEKCJA 3

Przepisy wspólne

Artykuł 16

Wszczęcie postępowania przed sądem

1. Uznaje się, że postępowanie przed sądem zostało wszczęte:

- a) w chwili, w której pismo wszczynające postępowanie lub pismo równorzędne jest wniesione do sądu, pod warunkiem że powód lub wnioskodawca nie zaniechał następnie podjęcia czynności, do których podjęcia był obowiązany celem doręczenia pisma stronie przeciwnej;

lub

- b) jeżeli pismo musi być doręczone przed wniesieniem do sądu, w chwili, w której organ odpowiedzialny za doręczenie otrzymał pismo, pod warunkiem że powód lub wnioskodawca nie zaniechał następnie podjęcia czynności, do których podjęcia był obowiązany celem wniesienia pisma do sądu.

Artykuł 17

Badanie jurysdykcji

Sąd państwa członkowskiego stwierdza z urzędu brak swojej jurysdykcji, jeżeli postępowanie zostało wszczęte przed tym sądem w sprawie, w której nie ma jurysdykcji na podstawie niniejszego rozporządzenia i w której sąd innego państwa członkowskiego ma jurysdykcję na podstawie niniejszego rozporządzenia.

*Artykuł 18***Badanie dopuszczalności**

1. Jeżeli strona przeciwna, która nie ma zwykłego pobytu w państwie członkowskim, w którym wszczęto postępowanie, nie stawia się w sądzie, sąd mający jurysdykcję zawiesza postępowanie do czasu ustalenia, że strona przeciwna miała możliwość otrzymania pisma wszczynającego postępowanie lub pisma równorzędnego w czasie umożliwiającym jej przygotowanie obrony albo że podjęte zostały wszelkie niezbędne do tego czynności.

2. Artykuł 19 rozporządzenia Rady (WE) nr 1348/2000 ma zastosowanie zamiast ust. 1, jeżeli pismo wszczynające postępowanie lub pismo równorzędne miało być przekazane z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego zgodnie z tym rozporządzeniem.

3. Jeżeli przepisy rozporządzenia (WE) nr 1348/2000 nie mają zastosowania, stosuje się art. 15 Konwencji haskiej z 15 listopada 1965 r. o doręczaniu za granicą dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych, jeżeli pismo wszczynające postępowanie lub pismo równorzędne miało być przekazane za granicę zgodnie z tą konwencją.

*Artykuł 19***Zawisłość sprawy i postępowania zależne**

1. Jeżeli pozwy lub wnioski o rozwód, separację albo unieważnienie małżeństwa między tymi samymi stronami zostały wniesione do sądów różnych państw członkowskich, sąd, do którego pozew lub wniosek wniesiono później, zawiesza z urzędu postępowanie do czasu ustalenia jurysdykcji sądu, do którego najpierw wniesiono pozew lub wniosek.

2. Jeżeli pozwy lub wnioski dotyczące odpowiedzialności rodzicielskiej w odniesieniu do tego samego dziecka oraz na tej samej podstawie roszczenia zostały wniesione do sądów różnych państw członkowskich, sąd, do którego pozew lub wniosek wniesiono później, zawiesza z urzędu postępowanie do czasu ustalenia jurysdykcji sądu, do którego najpierw wniesiono pozew lub wniosek.

3. Jeżeli ustalona została jurysdykcja sądu, do którego najpierw wniesiono pozew lub wniosek, sąd, do którego pozew lub wniosek wniesiono później, stwierdza brak swej jurysdykcji na rzecz sądu.

W takim przypadku strona, która wniosła pozew lub wniosek do sądu, przed którym wszczęto postępowanie później, może wnieść ten pozew lub wniosek do sądu, do którego najpierw wniesiono pozew lub wniosek.

*Artykuł 20***Środki tymczasowe włącznie ze środkami zabezpieczającymi**

1. W przypadkach niecierpiących zwłoki sądy państwa członkowskiego stosują, niezależnie od przepisów niniejszego

rozporządzenia, środki tymczasowe przewidziane w prawie tego państwa członkowskiego, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, w odniesieniu do osób lub mienia znajdujących się w tym państwie, nawet jeśli na podstawie niniejszego rozporządzenia rozpoznanie sprawy co do istoty należy do jurysdykcji sądu innego państwa członkowskiego.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, tracą moc, gdy sąd państwa członkowskiego, do którego jurysdykcji należy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem rozpoznanie sprawy co do istoty, podjął środki, które uważa za właściwe.

ROZDZIAŁ III

UZNAWANIE I WYKONYWANIE

SEKCJA 1

Uznawanie*Artykuł 21***Uznawanie orzeczeń**

1. Orzeczenie wydane w jednym państwie członkowskim jest uznawane w innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania.

2. W szczególności, oraz bez uszczerbku dla ust. 3, nie wymaga się przeprowadzania specjalnego postępowania dla celów dokonywania wpisów w księgach stanu cywilnego państwa członkowskiego na podstawie wydanego w innym państwie członkowskim orzeczenia o rozwodzie, separacji lub unieważnieniu małżeństwa, od którego zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego nie mogą zostać wniesione żadne dalsze środki zaskarżenia.

3. Bez uszczerbku dla sekcji 4, każda zainteresowana strona może wystąpić w trybie postępowania przewidzianego w sekcji 2 z wnioskiem o ustalenie, że orzeczenie podlega lub nie podlega uznaniu.

Właściwość miejscową sądu znajdującego się w wykazie przekazanym Komisji zgodnie z art. 68 przez każde z państw członkowskich określana jest przez prawo krajowe państwa członkowskiego, w którym wniesiono wniosek o uznanie albo nieuznanie orzeczenia.

4. Jeżeli kwestia uznania orzeczenia zostaje podniesiona przed sądem państwa członkowskiego jako kwestia wstępna, sąd ten może ją rozstrzygnąć.

Artykuł 22

Podstawy nieuznania orzeczenia dotyczącego rozvodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa

Orzeczenia dotyczącego rozvodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa nie uznaje się:

- a) jeżeli takie uznanie jest oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie;
- b) jeżeli zostało wydane zaocznie, jeśli stronie przeciwnej nie doręczono pisma wszczynającego postępowanie lub pisma równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, chyba że zostanie ustalone, że strona przeciwna jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem;
- c) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym w postępowaniu między tymi samymi stronami w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie; lub
- d) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim między tymi samymi stronami, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki niezbędne do jego uznania w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie.

Artykuł 23

Podstawy nieuznania orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej

Orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej nie uznaje się:

- a) jeżeli takie uznanie jest oczywiście sprzeczne z porządkiem publicznym państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie, biorąc pod uwagę dobro dziecka;
- b) jeżeli orzeczenie, z wyjątkiem przypadków niecierpiących zwłoki, zostało wydane bez zapewnienia dziecku możliwości bycia wysłuchanym, z naruszeniem podstawowych zasad postępowania w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie;
- c) jeżeli zostało wydane zaocznie, jeśli osobie nieobecnej nie doręczono pisma wszczynającego postępowanie lub pisma równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, chyba że zostanie ustalone, że taka osoba jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem;

d) na wniosek jakiegokolwiek osoby twierdzącej, że orzeczenie stanowi naruszenie jej odpowiedzialności rodzicielskiej, jeżeli orzeczenie zostało wydane bez zapewnienia tej osobie możliwości bycia wysłuchaną;

e) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z późniejszym orzeczeniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej, wydanym w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie;

f) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z późniejszym orzeczeniem dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej, wydanym w innym państwie członkowskim lub w kraju trzecim, w którym dziecko ma zwykły pobyt, o ile to późniejsze orzeczenie spełnia warunki niezbędne do jego uznania w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie; lub

g) jeżeli nie przestrzegano procedur określonych w art. 56.

Artykuł 24

Zakaz badania jurysdykcji państwa członkowskiego pochodzenia

Jurysdykcja sądu państwa członkowskiego pochodzenia orzeczenia nie może być badana. Badanie zgodności z porządkiem publicznym, o którym mowa w art. 22 lit. a) i art. 23 lit. a), nie może rozciągać się na przepisy o jurysdykcji przewidziane w art. 3–14.

Artykuł 25

Różnice w prawie mającym zastosowanie

Uznania orzeczenia nie można odmówić z tego powodu, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie, rozwód, separacja lub unieważnienie małżeństwa byłyby niedopuszczalne przy wzięciu za podstawę tego samego stanu faktycznego.

Artykuł 26

Wyłączenie kontroli merytorycznej

Orzeczenie nie może być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej.

Artykuł 27

Zawieszenie postępowania

1. Sąd państwa członkowskiego, do którego wystąpiono o uznanie orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim, może zawiesić postępowanie, jeżeli od orzeczenia został wniesiony zwyczajny środek zaskarżenia.

2. Sąd państwa członkowskiego, do którego wystąpiono o uznanie orzeczenia wydanego w Irlandii lub w Zjednoczonym Królestwie, może zawiesić postępowanie, jeżeli wykonanie orzeczenia zostało wstrzymane w państwie członkowskim pochodzenia z powodu wniesienia środka zaskarżenia.

SEKCJA 2

Wniosek o stwierdzenie wykonalności

Artykuł 28

Orzeczenia podlegające wykonaniu

1. Orzeczenie w sprawie wykonywania odpowiedzialności rodzicielskiej wobec dziecka wydane w jednym państwie członkowskim oraz w tym państwie wykonalne i które zostało doręczone, jest wykonywane w innym państwie członkowskim, jeżeli jego wykonalność w tym państwie została stwierdzona na wniosek którejkolwiek zainteresowanej strony.

2. Jednakże w Zjednoczonym Królestwie orzeczenie takie jest wykonywane w Anglii i Walii, w Szkocji lub w Irlandii Północnej tylko wtedy, jeżeli na wniosek którejkolwiek zainteresowanej strony zostało zarejestrowane do wykonania w tej części Zjednoczonego Królestwa.

Artykuł 29

Właściwość miejscowa sądu

1. Wniosek o stwierdzenie wykonalności wnosi się do sądu znajdującego się w wykazie przekazanym Komisji zgodnie z art. 68 przez każde z państw członkowskich.

2. Właściwość miejscową sądu określa się na podstawie zwykłego pobytu osoby, przeciwko której ma być uzyskane wykonanie, lub na podstawie zwykłego pobytu dziecka, którego dotyczy wniosek.

Jeżeli żadne z miejsc, o których mowa w powyższym akapicie nie znajduje się w państwie członkowskim wykonania, właściwość miejscową określa się na podstawie miejsca wykonania.

Artykuł 30

Postępowanie

1. Do postępowania w sprawie wnoszenia wniosku stosuje się prawo państwa członkowskiego wykonania.

2. Wnioskodawca wskazuje do celów doręczenia adres w okręgu sądu, do którego wnosi wniosek. Jeżeli jednak prawo państwa członkowskiego wykonania nie przewiduje wskazywania takiego adresu, wnioskodawca ustanawia pełnomocnika do doręczeń.

3. Do wniosku dołącza się dokumenty, o których mowa w art. 37 i 39.

Artykuł 31

Orzeczenie sądu

1. Sąd, do którego wniesiono wniosek, niezwłocznie wydaje orzeczenie. Ani osoba, przeciwko której ma być uzyskane wykonanie, ani dziecko, nie mają możliwości złożenia w tym stadium postępowania jakiegokolwiek oświadczenia dotyczącego wniosku.

2. Wniosek może być oddalony tylko z powodu jednej z przyczyn przewidzianych w art. 22, 23 i 24.

3. Orzeczenie nie może być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej.

Artykuł 32

Zawiadomienie o orzeczeniu

Właściwy urzędnik sądowy niezwłocznie zawiadamia wnioskodawcę o orzeczeniu wydanym po rozpatrzeniu wniosku, zgodnie z procedurą przewidzianą przez prawo państwa członkowskiego wykonania.

Artykuł 33

Środek zaskarżenia

1. Każda ze stron może wnieść środek zaskarżenia od orzeczenia rozstrzygającego o wniosku o stwierdzenie wykonalności.

2. Środek zaskarżenia wnosi się do sądu znajdującego się w wykazie przekazanym Komisji zgodnie z art. 68 przez każde z państw członkowskich.

3. Środek zaskarżenia jest rozpoznawany zgodnie z przepisami właściwymi dla postępowania spornego.

4. Jeżeli środek zaskarżenia wniesiony jest przez osobę, która wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie wykonalności, strona, przeciwko której ma być uzyskane wykonanie, zostaje wezwana do stawienia się w sądzie rozpoznającym środek zaskarżenia. Jeżeli taka osoba nie stawia się w sądzie, stosuje się przepisy art. 18.

5. Środek zaskarżenia przeciwko stwierdzeniu wykonalności musi zostać wniesiony w ciągu miesiąca od jego doręczenia. Jeżeli strona, przeciwko której ma być uzyskane wykonanie, ma zwykły pobyt w państwie członkowskim innym niż to, w którym nastąpiło stwierdzenie wykonalności, termin do wniesienia środka zaskarżenia wynosi dwa miesiące i biegnie od dnia doręczenia tej stronie stwierdzenia wykonalności osobiście lub w jej miejscu zamieszkania. Przedłużenie tego terminu z powodu dużej odległości jest wyłączone.

Artykuł 34

Sąd właściwy dla środka zaskarżenia oraz zaskarżenie orzeczenia rozstrzygającego o środku zaskarżenia

Orzeczenie wydane w następstwie rozpoznania środka zaskarżenia może być zaskarżone tylko w drodze postępowań, o których mowa w wykazie przekazanym Komisji zgodnie z art. 68 przez każde z państw członkowskich.

Artykuł 35

Zawieszenie postępowania

1. Sąd rozpoznający środek zaskarżenia zgodnie z art. 33 lub 34 może zawiesić postępowanie na wniosek strony, przeciwko której ma być uzyskane wykonanie, jeżeli w państwie członkowskim pochodzenia został wniesiony od orzeczenia zwyczajny środek zaskarżenia lub jeżeli termin do wniesienia takiego środka zaskarżenia jeszcze nie upłynął. W tym ostatnim przypadku sąd może wyznaczyć termin, w którym środek zaskarżenia powinien być wniesiony.

2. Jeżeli orzeczenie zostało wydane w Irlandii lub Zjednoczonym Królestwie, każdy środek zaskarżenia dopuszczalny w państwie członkowskim pochodzenia uważa się za zwyczajny środek zaskarżenia na potrzeby ust. 1.

Artykuł 36

Wykonanie częściowe

1. Jeżeli orzeczenie rozstrzygnęło o kilku dochodzonych roszczeniach i nie można zezwolić na wykonanie orzeczenia w całości, sąd zezwala na jego wykonanie w odniesieniu do jednego lub kilku roszczeń.

2. Wnioskodawca może także wnosić o częściowe wykonanie.

SEKCJA 3

Przepisy wspólne dla sekcji 1 i 2

Artykuł 37

Dokumenty

1. Strona, która występuje o uznanie albo nieuznanie orzeczenia lub stwierdzenie wykonalności, przedstawia:

a) odpis orzeczenia, który spełnia warunki niezbędne do ustalenia jego autentyczności;

oraz

b) zaświadczenie, o którym mowa w art. 39.

2. Ponadto w przypadku orzeczenia wydanego w postępowaniu zaocznym strona, która występuje o uznanie orzeczenia lub stwierdzenie jego wykonalności, przedstawia:

a) oryginał lub uwierzytelniony odpis dokumentu, z którego wynika, że pismo wszczynające postępowanie lub pismo równorzędne zostało doręczone stronie, która nie stawiła się w sądzie;

lub

b) dokumentu wskazującego, że strona przeciwna jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem.

Artykuł 38

Brak dokumentów

1. Jeżeli dokumenty wskazane w art. 37 ust. 1 lit. b) lub ust. 2 nie są przedstawione, sąd może wyznaczyć termin do ich przedstawienia, poprzestać na dokumentach równorzędnych lub, jeśli uzna, że informacje, które otrzymał wcześniej, są wystarczające, zwolnić od obowiązku przedstawienia dokumentów.

2. Na żądanie sądu dostarcza się tłumaczenia tych dokumentów. Tłumaczenia powinny być uwierzytelnione przez osobę do tego uprawnioną w jednym z państw członkowskich.

Artykuł 39

Zaświadczenie dotyczące orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz orzeczeń w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej

Właściwy sąd albo właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia wystawia zaświadczenie na wniosek uprawnionej strony, przy użyciu formularza znajdującego się w załączniku I (orzeczenia w sprawach małżeńskich) lub w załączniku II (orzeczenia w sprawach odpowiedzialności rodzicielskiej).

SEKCJA 4

Wykonalność określonych orzeczeń dotyczących prawa do osobistej styczności z dzieckiem oraz określonych orzeczeń, w których zarządzono powrót dziecka

Artykuł 40

Zakres stosowania

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do:

a) prawa do osobistej styczności z dzieckiem;

oraz

b) powrotu dziecka na skutek orzeczenia wydanego zgodnie z art. 11 ust. 8.

2. Podmiot odpowiedzialności rodzicielskiej może bez naruszania przepisów niniejszej sekcji wnosić o uznanie i wykonanie orzeczenia zgodnie z przepisami sekcji 1 i 2 niniejszego rozdziału.

Artykuł 41

Prawo do osobistej styczności z dzieckiem

1. Prawo do osobistej styczności z dzieckiem, o którym mowa w art. 40 ust. 1 lit. a), przyznane w wykonalnym orzeczeniu wydanym w jednym państwie członkowskim jest uznawane i wykonalne w innym państwie członkowskim bez potrzeby stwierdzenia wykonalności oraz bez możliwości sprzeciwienia się uznaniu, jeżeli orzeczenie uzyskało zaświadczenie w państwie członkowskim pochodzenia zgodnie z ust. 2.

Nawet jeżeli prawo krajowe nie przewiduje wykonalności orzeczenia przyznającego prawo do osobistej styczności z mocy samego prawa, sąd państwa członkowskiego pochodzenia może stwierdzić wykonalność orzeczenia, niezależnie od wniesienia jakiegokolwiek środka zaskarżenia.

2. Sędzia wydaje zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, przy użyciu formularza znajdującego się w załączniku III (zaświadczenie dotyczące prawa do osobistej styczności z dzieckiem) tylko wtedy, gdy:

a) w przypadku postępowania zaocznego – pismo wszczynające postępowanie lub pismo równorzędne zostało doręczone osobie, która nie stawiała się w sądzie, we właściwym czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, lub pismo zostało doręczone osobie, ale nie zachowano tych warunków, a ustalono jednak, że osoba jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem;

b) wszystkie strony, których to dotyczy, miały możliwość bycia wysłuchanymi;

oraz

c) dziecko miało możliwość bycia wysłuchanym, o ile nie uznano tego za niewłaściwe ze względu na jego wiek lub stopień dojrzałości.

Formularz wypełnia się w języku, w którym sporządzono orzeczenie.

3. Jeżeli prawo do osobistej styczności z dzieckiem dotyczy – w chwili ogłoszenia orzeczenia – sytuacji o charakterze transgranicznym, zaświadczenie wydaje się z urzędu, gdy tylko orzeczenie staje się wykonalne lub tylko tymczasowo wykonalne. Jeżeli charakter transgraniczny sytuacji pojawia się dopiero później, zaświadczenie wydaje się na wniosek jednej ze stron.

Artykuł 42

Powrót dziecka

1. Powrót dziecka, o którym mowa w art. 40 ust. 1 lit. b), zarządzony w wykonalnym orzeczeniu wydanym w jednym państwie członkowskim, jest uznawany i wykonalny w innym państwie członkowskim bez potrzeby stwierdzenia wykonalności oraz bez możliwości sprzeciwienia się uznaniu, jeżeli orzeczenie uzyskało zaświadczenie w państwie członkowskim pochodzenia zgodnie z ust. 2.

Nawet jeżeli prawo krajowe nie przewiduje wykonalności orzeczenia zarządzającego powrót dziecka, o którym mowa w art. 11 lit. b) pkt 8), niezależnie od wniesienia jakiegokolwiek środka zaskarżenia, sąd państwa członkowskiego pochodzenia może stwierdzić wykonalność orzeczenia.

2. Sędzia, który wydał orzeczenie, o którym mowa w art. 40 ust. 1 lit. b), wystawia zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, tylko wtedy, gdy:

a) dziecko miało możliwość bycia wysłuchanym, o ile nie uznano tego za niewłaściwe ze względu na jego wiek lub stopień dojrzałości;

b) strony miały możliwość bycia wysłuchanymi; oraz

c) wydając orzeczenie, sąd uwzględnił podstawy i środki dowodowe, na podstawie których wydano orzeczenie zgodnie z art. 12 konwencji haskiej z 1980 r.

W przypadku gdy sąd lub inny organ podejmuje środki mające na celu zapewnienie ochrony dziecka po jego powrocie do państwa zwykłego pobytu, należy je wymienić w zaświadczeniu.

Sędzia wydaje zaświadczenie z urzędu, przy użyciu formularza znajdującego się w załączniku IV (zaświadczenie w sprawie powrotu dziecka).

Formularz wypełnia się w języku, w którym sporządzono orzeczenie.

Artykuł 43

Sprostowanie zaświadczenia

1. Do sprostowania zaświadczenia zastosowanie ma prawo państwa członkowskiego pochodzenia.

2. Na wystawienie zaświadczenia zgodnie z art. 41 ust. 1 lub art. 42 ust. 1 nie przysługują żadne środki zaskarżenia.

Artykuł 44**Skuteczność zaświadczenia**

Zaświadczenie jest skuteczne tylko w ramach wykonalności orzeczenia.

Artykuł 45**Dokumenty**

1. Strona, która wnosi o wykonanie orzeczenia, przedstawia:

a) odpis orzeczenia, który spełnia warunki niezbędne do ustalenia jego autentyczności;

oraz

b) zaświadczenie, o którym mowa w art. 41 ust. 1 lub w art. 42 ust. 1.

2. Na potrzeby niniejszego artykułu:

— do zaświadczenia, o którym mowa w art. 41 ust. 1, dołącza się tłumaczenie pkt 12 dotyczącego warunków wykonywania prawa do osobistej styczności z dzieckiem,

— do zaświadczenia, o którym mowa w art. 42 ust. 1, dołącza się tłumaczenie pkt 14 dotyczącego warunków wdrażania środków podjętych w celu zapewnienia powrotu dziecka.

Tłumaczenie dokonane jest w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego wykonania, bądź w jakimkolwiek innym języku wyraźnie przez państwo członkowskie wykonania dopuszczonym. Tłumaczenie jest uwierzytelnione przez osobę do tego uprawnioną w jednym z państw członkowskich.

SEKCJA 5**Dokumenty urzędowe oraz porozumienia****Artykuł 46**

Dokumenty urzędowe, które zostały sporządzone i są wykonalne w jednym państwie członkowskim, jak również porozumienia między stronami, które są wykonalne w państwie członkowskim, w którym zostały zawarte, uznaje się i stwierdza ich wykonalność na tych samych warunkach jak orzeczenia.

SEKCJA 6**Pozostałe przepisy****Artykuł 47****Postępowanie w sprawie wykonania orzeczenia**

1. Do postępowania w sprawie wykonania orzeczenia właściwe jest prawo państwa członkowskiego wykonania.

2. Każde orzeczenie wydane przez sąd innego państwa członkowskiego oraz którego wykonalność została stwierdzona zgodnie z przepisami sekcji 2 lub dla którego wydano zaświadczenie zgodnie z art. 41 ust. 1 lub z art. 42 ust. 1, podlega wykonaniu na tych samych warunkach, które stosuje się do orzeczeń wydanych w tym państwie członkowskim.

W szczególności, orzeczenie, dla którego wydano zaświadczenie zgodnie z art. 41 ust. 1 lub z art. 42 ust. 1, nie może podlegać wykonaniu, jeżeli nie da się go pogodzić z późniejszym wykonalnym orzeczeniem.

Artykuł 48**Warunki wykonywania prawa do osobistej styczności z dzieckiem**

1. Sądy państwa członkowskiego wykonania mogą określać warunki wykonywania prawa do osobistej styczności z dzieckiem, jeżeli niezbędne ustalenia nie zostały lub nie zostały dostatecznie określone w orzeczeniu wydanym przez sądy państwa członkowskiego mającego jurysdykcję dla rozpoznania sprawy co do istoty i pod warunkiem, że nie naruszy to istotnych elementów orzeczenia.

2. Warunki określone zgodnie z ust. 1 tracą moc na podstawie późniejszego orzeczenia sądów państwa członkowskiego, do których jurysdykcji należy rozpoznanie sprawy co do istoty.

Artykuł 49**Koszty**

Przepisy niniejszego rozdziału, z wyjątkiem przepisów sekcji 4, mają także zastosowanie do ustalania kosztów postępowania wszczętego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz do wykonania postanowienia w sprawie takich kosztów.

Artykuł 50**Zwolnienie od kosztów procesowych**

Powód lub wnioskodawca, który korzystał w państwie członkowskim pochodzenia z całkowitej lub częściowej pomocy prawnej lub ze zwolnienia od kosztów i opłat, ma prawo do korzystania w postępowaniach przewidzianych w art. 21, 28, 41, 42 i 48 z najkorzystniejszej pomocy prawnej lub ze zwolnienia od kosztów i opłat w najszerszym zakresie przewidzianym w prawie państwa członkowskiego wykonania.

Artykuł 51**Kaucja na zabezpieczenie kosztów procesu lub depozyt**

Na stronę, która w jednym państwie członkowskim wnosi o wykonanie orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim, nie można nałożyć obowiązku złożenia kaucji na

zabezpieczenie kosztów procesu lub depozytu, niezależnie od ich nazwy, z następujących powodów:

- a) ponieważ nie ma ona zwykłego pobytu w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o wykonanie; lub
- b) ponieważ nie ma ona obywatelstwa tego państwa członkowskiego albo, jeżeli wystąpiono o wykonanie w Zjednoczonym Królestwie lub Irlandii, nie ma swego „domicile” w jednym z tych państw członkowskich.

Artykuł 52

Legalizacja lub inne podobne formalności

Dokumenty, o których mowa w art. 37, 38 i 45, oraz dokument pełnomocnictwa procesowego nie wymagają legalizacji ani innej podobnej formalności.

ROZDZIAŁ IV

WSPÓŁPRACA MIĘDZY ORGANAMI CENTRALNYM W SPRAWACH ODPOWIEDZIALNOŚCI RODZICIELSKIEJ

Artykuł 53

Wyznaczanie organów centralnych

Każde państwo członkowskie wyznacza jeden lub większą liczbę organów centralnych, które pomagają w stosowaniu niniejszego rozporządzenia, oraz określa właściwość miejscową oraz rzeczową każdego z nich. Jeżeli państwo członkowskie wyznaczyło więcej niż jeden organ centralny, należy z zasady kontaktować się bezpośrednio z odpowiednim właściwym organem centralnym. Jeżeli skontaktowano się z organem centralnym, który nie jest właściwy, jest on odpowiedzialny za przekazanie wiadomości do właściwego organu centralnego i odpowiednio za powiadomienie o tym nadawcy.

Artykuł 54

Zadania ogólne

Organy centralne udostępniają informacje o krajowych przepisach prawnych i postępowaniach oraz podejmują środki w celu poprawy stosowania niniejszego rozporządzenia i wzmocnienia współpracy między organami centralnymi. W tym celu wykorzystuje się Europejską Sieć Sądową w sprawach cywilnych i handlowych utworzoną na mocy decyzji 2001/470/WE.

Artykuł 55

Współpraca w sprawach specyficznych dla odpowiedzialności rodzicielskiej

Organy centralne, na wniosek organu centralnego innego państwa członkowskiego albo podmiotu odpowiedzialności rodzicielskiej, współpracują w określonych sprawach, aby osiągnąć cele niniejszego rozporządzenia. W tym celu podej-

mują, bezpośrednio lub za pośrednictwem organów publicznych lub innych podmiotów, zgodnie z przepisami państwa członkowskiego w zakresie ochrony danych osobowych, odpowiednie czynności, aby:

- a) zbierać i wymieniać się informacjami dotyczącymi:
  - (i) sytuacji dziecka;
  - (ii) toczących się postępowań; lub
  - (iii) wydanych orzeczeń dotyczących dziecka;
- b) dostarczać informacji i pomocy podmiotom odpowiedzialności rodzicielskiej, które na ich terytorium wnoszą o uznanie i wykonanie orzeczenia, w szczególności dotyczącego prawa do osobistej styczności z dzieckiem i powrotu dziecka;
- c) ułatwiać kontaktowanie się między sądami, w szczególności w celu zastosowania art. 11 ust. 6 i 7 oraz art. 15;
- d) dostarczać informacje i pomoc, które są niezbędne sądom w celu zastosowania art. 56; oraz
- e) ułatwiać zawieranie porozumień między podmiotami odpowiedzialności rodzicielskiej poprzez mediację lub inne środki, oraz ułatwiać współpracę transgraniczną w tym celu.

Artykuł 56

Umieszczenie dziecka poza rodziną w innym państwie członkowskim

1. Jeżeli sąd mający jurysdykcję zgodnie z art. 8–15 rozważa umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczej lub w rodzinie zastępczej i jeżeli dziecko ma być umieszczone w innym państwie członkowskim, sąd konsultuje się uprzednio z organem centralnym lub z innym właściwym organem w tym innym państwie członkowskim, o ile interwencja organu publicznego wymagana jest w tym państwie członkowskim w sprawach krajowych dotyczących umieszczenia dziecka poza rodziną.

2. Orzeczenie w sprawie umieszczeniu dziecka poza rodziną, o którym mowa w ust. 1, może być wydane we wzywającym państwie członkowskim tylko wtedy, gdy właściwy organ państwa wezwanego zgodził się na takie umieszczenie.

3. Do procedur konsultacji lub zgody, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy prawa krajowego państwa wezwanego.

4. Jeżeli organ właściwy zgodnie z art. 8–15 postanawia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej i jeżeli dziecko ma być umieszczone w innym państwie członkowskim, a interwencja organu publicznego nie jest wymagana w tym państwie członkowskim w sprawach krajowych dotyczących umieszczenia dziecka poza rodziną, organ właściwy powiadamia o tym organ centralny lub inny właściwy organ tego państwa członkowskiego.

Artykuł 57

Sposób pracy

1. Każdy podmiot odpowiedzialności rodzicielskiej może zgodnie z art. 55 złożyć wniosek o pomoc do każdego organu centralnego państwa członkowskiego, w którym ma zwykły pobyt, albo do organu centralnego państwa członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt lub w którym się znajduje. Wniosek zawiera na ogół wszelkie dostępne informacje mające znaczenie dla jego realizacji. Jeżeli wniosek o pomoc dotyczy uznania i wykonania orzeczenia dotyczącego odpowiedzialności rodzicielskiej, które wchodzi w zakres stosowania niniejszego rozporządzenia, podmiot odpowiedzialności rodzicielskiej dołącza do wniosku odpowiednie zaświadczenia przewidziane w art. 39, art. 41 ust. 1 lub art. 42 ust. 1.

2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o języku lub językach urzędowych instytucji Wspólnoty, innych niż własne języki urzędowe, które mogą dopuścić w kontaktach z organami centralnymi.

3. Pomoc udzielona przez organy centralne zgodnie z art. 55 jest nieodpłatna.

4. Każdy organ centralny ponosi swoje własne koszty.

Artykuł 58

Posiedzenia

1. W celu ułatwienia stosowania niniejszego rozporządzenia, organy centralne zbierają się regularnie na posiedzeniach.

2. Posiedzenia te zwołuje się zgodnie z decyzją 2001/470/WE ustanawiającą Europejską Sieć Sądową w sprawach cywilnych i handlowych.

ROZDZIAŁ V

STOSUNEK DO INNYCH REGULACJI PRAWNYCH

Artykuł 59

Stosunek do innych regulacji prawnych

1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 60, 61, 62 oraz ust. 2 niniejszego artykułu, niniejsze rozporządzenie zastępuje dla państw członkowskich konwencje istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zawarte między dwoma lub większą ilością państw członkowskich i dotyczące spraw uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu.

2. a) Finlandia i Szwecja mają możliwość złożenia oświadczenia, że Konwencja z dnia 6 lutego 1931 r. między Danią, Finlandią, Islandią, Norwegią i Szwecją zawierająca postanowienia z zakresu prawa międzynarodowego

prywatnego dotyczące małżeństwa, adopcji i opieki wraz z Protokołem końcowym, będzie miała zastosowanie w ich wzajemnych stosunkach, w całości lub w części, w miejsce przepisów niniejszego rozporządzenia. Oświadczenia te są załączone do niniejszego rozporządzenia i opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Wymienione państwa członkowskie mogą w każdej chwili wycofać swoje oświadczenia, w całości lub w części.

b) Przestrzegana jest zasada niedyskryminacji obywateli Unii ze względu na przynależność państwową.

c) Zasady jurysdykcji w przyszłych umowach, które mają być zawarte między państwami członkowskimi, o których mowa w lit. a), dotyczących spraw uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu, są zgodne z przepisami jurysdykcyjnymi określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

d) Orzeczenia wydane w którymkolwiek z państw nordyckich, które złożyły oświadczenie przewidziane w lit. a), w oparciu o podstawę jurysdykcji odpowiadającą jednej z podstaw jurysdykcji określonych w rozdziale II niniejszego rozporządzenia, są uznawane i wykonywane w innych państwach członkowskich zgodnie z przepisami określonymi w rozdziale III niniejszego rozporządzenia.

3. Państwa członkowskie przekazują Komisji:

a) kopie umów oraz jednolitych ustaw wykonawczych do tych umów, o których mowa w ust. 2 lit. a) i c);

b) każde wypowiedzenie lub zmianę tych umów lub jednolitych ustaw.

Artykuł 60

Stosunek do określonych konwencji wielostronnych

W stosunkach między państwami członkowskimi niniejsze rozporządzenie ma pierwszeństwo przed poniższymi konwencjami w zakresie, w jakim dotyczą one spraw uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu:

a) Konwencją haską z dnia 5 października 1961 r. o właściwości organów i prawie właściwym w zakresie ochrony małoletnich;

b) Konwencją luksemburską z dnia 8 września 1967 r. o uznawaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich;

c) Konwencją haską z dnia 1 czerwca 1970 r. o uznawaniu rozwodów i separacji;

d) Europejską konwencją z dnia 20 maja 1980 r. o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń dotyczących pieczy nad dzieckiem oraz o przywracaniu pieczy nad dzieckiem;

oraz

e) Konwencją haską z dnia 25 października 1980 r. dotyczącą cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę.

Artykuł 61

Stosunek do Konwencji haskiej z dnia 19 października 1996 r. o właściwości, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w dziedzinie odpowiedzialności rodzicielskiej i środków ochrony dzieci

W stosunku do Konwencji haskiej z dnia 19 października 1996 r. o właściwości, prawie właściwym, uznawaniu, wykonywaniu i współpracy w dziedzinie odpowiedzialności rodzicielskiej i środków ochrony dzieci, niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie:

a) jeżeli dane dziecko ma zwykły pobyt na terytorium państwa członkowskiego;

b) w kwestiach uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych przez właściwy sąd państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego, nawet jeśli dane dziecko ma zwykły pobyt na terytorium państwa trzeciego, które jest stroną wymienionej konwencji.

Artykuł 62

Zakres skuteczności

1. Umowy i konwencje, o których mowa w art. 59 ust. 1, art. 60 i 61 pozostają w mocy w odniesieniu do spraw, których nie reguluje niniejsze rozporządzenie.

2. Konwencje wymienione w art. 60, w szczególności konwencja haska z 1980 r., pozostają w mocy między państwami członkowskimi, które są ich stronami, z zastrzeżeniem art. 60.

Artykuł 63

Traktaty ze Stolicą Apostolską

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie bez uszczerbku dla traktatu międzynarodowego (konkordatu) między Stolicą Apostolską a Portugalią, podpisanego w Watykanie w dniu 7 maja 1940 r.

2. Orzeczenie o nieważności małżeństwa wydane zgodnie z traktatem, o którym mowa w ust. 1, uznawane jest w państwach członkowskich na warunkach określonych w rozdziale III sekcja 1.

3. Przepisy ust. 1 i 2 mają również zastosowanie do następujących traktatów międzynarodowych (konkordatów) ze Stolicą Apostolską:

a) „Concordato lateranense” z dnia 11 lutego 1929 r. między Włochami a Stolicą Apostolską, zmienionego porozumieniem, wraz z Protokołem dodatkowym podpisanym w Rzymie w dniu 18 lutego 1984 r.;

b) Porozumienia z dnia 3 stycznia 1979 r. między Stolicą Apostolską a Hiszpanią dotyczącego spraw prawnych.

4. Do uznawania orzeczeń przewidzianych w ust. 2 we Włoszech lub w Hiszpanii mogą mieć zastosowanie te same postępowania i kontrole, które mają zastosowanie w odniesieniu do orzeczeń sądów kościelnych wydawanych zgodnie z traktatami międzynarodowymi zawartymi ze Stolicą Apostolską, o których mowa w ust. 3.

5. Państwa członkowskie przekazują Komisji:

a) kopie traktatów, o których mowa w ust. 1 i 3;

b) każde wypowiedzenie lub zmianę tych traktatów.

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Artykuł 64

1. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie jedynie do postępowań sądowych, dokumentów urzędowych i porozumień między stronami, które zostały wszczęte, sporządzone lub zawarte po rozpoczęciu stosowania niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 72.

2. Orzeczenia wydane po dniu rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia w postępowaniach wszczętych przed tym dniem, ale po dniu wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 1347/2000, są uznawane i wykonywane zgodnie z przepisami rozdziału III niniejszego rozporządzenia, jeżeli sąd miał jurysdykcję na podstawie zasad jurysdykcyjnych, które są zgodne z zasadami jurysdykcyjnymi przewidzianymi w rozdziale II niniejszego rozporządzenia lub w rozporządzeniu (WE) nr 1347/2000, lub w konwencji zawartej między państwem członkowskim pochodzenia i wezwanym państwem członkowskim, obowiązującej w chwili wszczęcia postępowania.

3. Orzeczenia wydane przed dniem rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia w postępowaniach wszczętych po wejściu w życie rozporządzenia (WE) nr 1347/2000 są uznawane i wykonywane zgodnie z przepisami rozdziału III niniejszego rozporządzenia, o ile ich przedmiotem jest rozwód, separacja lub unieważnienie małżeństwa, lub odpowiedzialność rodzicielska w odniesieniu do dzieci obojga małżonków przy okazji takich postępowań w sprawach małżeńskich.

4. Orzeczenia wydane przed dniem rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia, ale po dniu wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 1347/2000, w postępowaniach wszczętych przed wejściem w życie rozporządzenia (WE) nr 1347/2000, są uznawane i wykonywane zgodnie z przepisami rozdziału III niniejszego rozporządzenia, o ile ich przedmiotem jest rozwód, separacja lub unieważnienie małżeństwa, lub odpowiedzialność rodzicielska w odniesieniu do dzieci obojga małżonków przy okazji takich postępowań w sprawach małżeńskich oraz sąd miał jurysdykcję na podstawie zasad jurysdykcyjnych, które są zgodne z przepisami jurysdykcyjnymi przewidzianymi w rozdziale II niniejszego rozporządzenia lub w rozporządzeniu (WE) nr 1347/2000, lub w konwencji zawartej między państwem członkowskim pochodzenia i wezwanym państwem członkowskim, obowiązującej w chwili wszczęcia postępowania.

ROZDZIAŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 65

Przegląd

Najpóźniej w dniu 1 stycznia 2012 r., a następnie co pięć lat, Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia, na podstawie informacji dostarczonych przez państwa członkowskie. W razie potrzeby sprawozdaniu towarzyszą propozycje dostosowania.

Artykuł 66

Państwa członkowskie o dwóch lub więcej systemach prawnych

W stosunku do państwa członkowskiego, w którym dwa lub więcej systemów prawnych lub zbiorów przepisów dotyczących spraw uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie na obszarze różnych jednostek terytorialnych:

- każde odniesienie do zwykłego pobytu w tym państwie członkowskim dotyczy zwykłego pobytu w jednostce terytorialnej;
- każde odniesienie do przynależności państwowej lub, w wypadku Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, do „domicile” dotyczy jednostki terytorialnej określonej przez prawo państwa;
- każde odniesienie do organu państwa członkowskiego dotyczy organu jednostki terytorialnej w ramach danego państwa;
- każde odniesienie do przepisów wezwanego państwa członkowskiego dotyczy przepisów jednostki terytorialnej, w której odwołuje się do jurysdykcji, uznania lub wykonania.

Artykuł 67

Informacje o organach centralnych oraz dopuszczonych językach

Państwa członkowskie przekazują Komisji w ciągu trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia:

- nazwy i adresy organów centralnych oraz sposoby kontaktowania się z nimi, zgodnie z art. 53;
- informacje o językach dopuszczonych w kontaktach z organami centralnymi, zgodnie z art. 57 ust. 2;

oraz

- informacje o językach dopuszczonych w przypadku zaświadczeń dotyczących prawa do osobistej styczności z dzieckiem, zgodnie z art. 45 ust. 2.

Państwa członkowskie zawiadamiają Komisję o wszelkich zmianach tych informacji.

Informacje te są podawane przez Komisję do publicznej wiadomości.

Artykuł 68

Informacje dotyczące sądów oraz środków zaskarżenia

- Państwa członkowskie przekazują Komisji wykazy sądów oraz środków zaskarżenia, o których mowa w art. 21, 29, 33 i 34, oraz wszelkie zmiany tych wykazów.
- Komisja aktualizuje te informacje i udostępnia je publicznie poprzez ich opublikowanie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz w każdy inny właściwy sposób.

Artykuł 69

Zmiany w załącznikach

Wszelkie zmiany formularzy znajdujących się w załącznikach I–IV przyjmowane są zgodnie z procedurą doradczą określoną w art. 70 ust. 2.

Artykuł 70

Komitet

- Komisja jest wspierana przez komitet (dalej zwany „komitetem”).
- W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE.
- Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

*Artykuł 71***Uchylenie rozporządzenia (WE) nr 1347/2000**

1. Rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
2. Wszelkie odniesienia do rozporządzenia (WE) nr 1347/2000 traktuje się jako odniesienia do niniejszego rozporządzenia i odczytuje się je zgodnie z tabelą porównawczą zawartą w załączniku IV.

*Artykuł 72***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2004 r.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 marca 2005 r., z wyjątkiem art. 67, 68, 69 i 70, które stosuje się od dnia 1 sierpnia 2004 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Brukseli, dnia 27 listopada 2003 r.

W imieniu Rady

R. CASTELLI

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

ZAŚWIADCZENIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 39, DOTYCZĄCE ORZECZEŃ W SPRAWACH MAŁŻEŃSKICH ⁽¹⁾

1. Państwo członkowskie pochodzenia
2. Sąd lub organ wydający zaświadczenie
  - 2.1. Oznaczenie
  - 2.2. Adres
  - 2.3. Telefon/Faks/E-mail
3. Dane dotyczące małżeństwa
  - 3.1. Żona
    - 3.1.1. Nazwisko, imiona
    - 3.1.2. Adres
    - 3.1.3. Państwo i miejsce urodzenia
    - 3.1.4. Data urodzenia
  - 3.2. Mąż
    - 3.2.1. Nazwisko, imiona
    - 3.2.2. Adres
    - 3.2.3. Państwo i miejsce urodzenia
    - 3.2.4. Data urodzenia
  - 3.3. Państwo, miejsce (o ile znane) i data zawarcia małżeństwa
    - 3.3.1. Państwo zawarcia małżeństwa
    - 3.3.2. Miejsce zawarcia małżeństwa (o ile znane)
    - 3.3.3. Data zawarcia małżeństwa
4. Sąd, który wydał orzeczenie
  - 4.1. Oznaczenie sądu
  - 4.2. Siedziba sądu
5. Orzeczenie
  - 5.1. Data
  - 5.2. Sygnatura akt
  - 5.3. Rodzaj orzeczenia
    - 5.3.1. Rozwód
    - 5.3.2. Unieważnienie małżeństwa
    - 5.3.3. Separacja

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000.

5.4. Czy orzeczenie zostało wydane w postępowaniu zaocznym?

5.4.1. Nie

5.4.2. Tak ⁽¹⁾

6. Nazwiska stron, którym przyznano pomoc prawną

7. Czy według prawa państwa członkowskiego pochodzenia przeciwko orzeczeniu mogą być wniesione dalsze środki prawne?

7.1. Nie

7.2. Tak

8. Data skuteczności prawnej w państwie członkowskim, w którym orzeczenie zostało wydane

8.1. Rozwód

8.2. Separacja

Sporządzono w ..... dnia .....

Podpis i/lub pieczęć służbowa

_____

⁽¹⁾ Należy dołączyć dokumenty, o których mowa w art. 37 ust. 2.

ZAŁĄCZNIK II

ZAŚWIADCZENIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 39, DOTYCZĄCE ORZECZEŃ W SPRAWACH ODPOWIEDZIALNOŚCI RODZICIELSKIEJ ⁽¹⁾

1. Państwo członkowskie pochodzenia
2. Sąd lub organ wystawiający zaświadczenie
  - 2.1. Oznaczenie
  - 2.2. Adres
  - 2.3. Telefon/Faks/E-mail
3. Podmiot prawa do osobistej styczności z dzieckiem
  - 3.1. Nazwisko, imiona
  - 3.2. Adres
  - 3.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
4. Podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej inne niż wymienione w pkt 3 ⁽²⁾
  - 4.1.
    - 4.1.1. Nazwisko, imiona
    - 4.1.2. Adres
    - 4.1.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
  - 4.2.
    - 4.2.1. Nazwisko, imiona
    - 4.2.2. Adres
    - 4.2.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
  - 4.3.
    - 4.3.1. Nazwisko, imiona
    - 4.3.2. Adres
    - 4.3.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
5. Sąd, który wydał orzeczenie
  - 5.1. Oznaczenie sądu
  - 5.2. Siedziba sądu
6. Orzeczenie
  - 6.1. Data
  - 6.2. Sygnatura akt
  - 6.3. Czy orzeczenie zostało wydane w postępowaniu zaocznym?
    - 6.3.1. Nie
    - 6.3.2. Tak ⁽³⁾

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000.

⁽²⁾ W przypadku wspólnej pieczy osoba wskazana w pkt 3 może być także wymieniona w pkt 4.

⁽³⁾ Należy dołączyć dokumenty, o których mowa w art. 37 ust. 2.

7. Dzieci, których dotyczy orzeczenie ⁽¹⁾
  - 7.1. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 7.2. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 7.3. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 7.4. Nazwisko, imiona i data urodzenia
8. Nazwiska stron, którym przyznano pomoc prawną
9. Zaświadczenie o wykonalności i doręczeniu
  - 9.1. Czy orzeczenie jest wykonalne według prawa państwa członkowskiego pochodzenia?
    - 9.1.1. Tak
    - 9.1.2. Nie
  - 9.2. Czy orzeczenie zostało doręczone stronie, przeciwko której ma być uzyskane wykonanie?
    - 9.2.1. Tak
      - 9.2.1.1. Nazwisko, imiona strony
      - 9.2.1.2. Adres
      - 9.2.1.3. Data doręczenia
    - 9.2.2. Nie
10. Szczególne informacje w odniesieniu do orzeczeń dotyczących prawa do osobistej styczności z dzieckiem, jeżeli stwierdzenie wykonalności jest wymagane zgodnie z art. 28. Możliwość taką przewiduje art. 40 ust. 2.
  - 10.1. Warunki wykonywania prawa do osobistej styczności z dzieckiem (w zakresie, w jakim określone w orzeczeniu)
    - 10.1.1. Data, godzina
      - 10.1.1.1. Początek
      - 10.1.1.2. Koniec
    - 10.1.2. Miejsce
    - 10.1.3. Szczególne obowiązki podmiotu odpowiedzialności rodzicielskiej
    - 10.1.4. Szczególne obowiązki uprawnionego do osobistej styczności z dzieckiem
    - 10.1.5. Wszelkie ograniczenia prawa do osobistej styczności z dzieckiem
11. Szczególne informacje w odniesieniu do orzeczeń dotyczących powrotu dziecka, jeżeli stwierdzenie wykonalności jest wymagane zgodnie z art. 28. Możliwość taką przewiduje art. 40 ust. 2.
  - 11.1. W orzeczeniu zarządzono powrót dziecka
  - 11.2. Osoba, do której dziecko ma powrócić (w zakresie, w jakim określone w orzeczeniu)
    - 11.2.1. Nazwisko, imiona
    - 11.2.2. Adres

Sporządzono w ..... dnia .....

Podpis i/lub pieczęć służbowa

⁽¹⁾ Jeżeli orzeczenie dotyczy więcej niż czworga dzieci, należy użyć drugiego formularza.

ZAŁĄCZNIK III

ZAŚWIADCZENIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 41 UST. 1, DOTYCZĄCE ORZECZEŃ W SPRAWACH PRAWA DO OSOBISTEJ STYCZNOŚCI Z DZIECKIEM ⁽¹⁾

1. Państwo członkowskie pochodzenia
2. Sąd lub organ wystawiający zaświadczenie
  - 2.1. Oznaczenie
  - 2.2. Adres
  - 2.3. Telefon/Faks/E-mail
3. Podmiot prawa do osobistej styczności z dzieckiem
  - 3.1. Nazwisko, imiona
  - 3.2. Adres
  - 3.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
4. Podmioty odpowiedzialności rodzicielskiej inne niż wymienione w pkt 3 ⁽²⁾ ⁽³⁾
  - 4.1.
    - 4.1.1. Nazwisko, imiona
    - 4.1.2. Adres
    - 4.1.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
  - 4.2.
    - 4.2.1. Nazwisko, imiona
    - 4.2.2. Adres
    - 4.2.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
  - 4.3. Pozostałe
    - 4.3.1. Nazwisko, imiona
    - 4.3.2. Adres
    - 4.3.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
5. Sąd, który wydał orzeczenie
  - 5.1. Oznaczenie sądu
  - 5.2. Siedziba sądu
6. Orzeczenie
  - 6.1. Data
  - 6.2. Sygnatura akt

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000.

⁽²⁾ W wypadku wspólnej pieczy osoba wymieniona w pkt 3 może być także wymieniona w pkt 4.

⁽³⁾ Należy zakreślić pole, które dotyczy osoby, przeciwko której orzeczenie ma być wykonane.

7. Dzieci, których dotyczy orzeczenie ⁽¹⁾
  - 7.1. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 7.2. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 7.3. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 7.4. Nazwisko, imiona i data urodzenia
8. Czy orzeczenie jest wykonalne w państwie członkowskim pochodzenia?
  - 8.1. Tak
  - 8.2. Nie
9. Jeżeli orzeczenie zostało wydane zaocznie, pismo wszczynające postępowanie lub pismo równorzędne zostało doręczone osobie, która nie stawiła się w sądzie we właściwym czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, lub pismo zostało doręczone osobie, ale nie zachowano tych warunków, a ustalono jednak, że osoba jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem
10. Wszystkie strony miały możliwość być wysłuchane
11. Dzieci miały możliwość bycia wysłuchanymi, o ile nie uznano tego za niewłaściwe ze względu na ich wiek lub stopień dojrzałości
12. Warunki wykonywania prawa do osobistej styczności z dzieckiem (w zakresie, w jakim określone w orzeczeniu)
  - 12.1. Data, godzina
    - 12.1.1. Początek
    - 12.1.2. Koniec
  - 12.2. Miejsce
  - 12.3. Szczególne obowiązki podmiotu odpowiedzialności rodzicielskiej
  - 12.4. Szczególne obowiązki uprawnionego do osobistej styczności z dzieckiem
  - 12.5. Wszelkie ograniczenia prawa do osobistej styczności z dzieckiem
13. Nazwiska stron, którym przyznano pomoc prawną

Sporządzono w ..... dnia .....

Podpis i/lub pieczęć służbowa

_____

⁽¹⁾ Jeżeli orzeczenie dotyczy więcej niż czworo dzieci, należy użyć drugiego formularza.

ZAŁĄCZNIK IV

ZAŚWIADCZENIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 42 UST. 1, DOTYCZĄCE ORZECZEŃ W SPRAWACH POWROTU DZIECKA ⁽¹⁾

1. Państwo członkowskie pochodzenia
2. Sąd lub organ wystawiający zaświadczenie
  - 2.1. Oznaczenie
  - 2.2. Adres
  - 2.3. Telefon/Faks/E-mail
3. Osoba, do której dziecko ma powrócić (w zakresie, w jakim określone w orzeczeniu)
  - 3.1. Nazwisko, imiona
  - 3.2. Adres
  - 3.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
4. Pomioty odpowiedzialności rodzicielskiej ⁽²⁾
  - 4.1. Matka
    - 4.1.1. Nazwisko, imiona
    - 4.1.2. Adres (jeżeli znany)
    - 4.1.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
  - 4.2. Ojciec
    - 4.2.1. Nazwisko, imiona
    - 4.2.2. Adres (jeżeli znany)
    - 4.2.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
  - 4.3. Pozostałe
    - 4.3.1. Nazwisko, imiona
    - 4.3.2. Adres (o ile znany)
    - 4.3.3. Data i miejsce urodzenia (o ile znane)
5. Strona pozwana/strona przeciwna (o ile znana)
  - 5.1. Nazwisko, imiona
  - 5.2. Adres (o ile znany)
6. Sąd, który wydał orzeczenie
  - 6.1. Oznaczenie sądu
  - 6.2. Siedziba sądu

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000.

⁽²⁾ Ten punkt jest fakultatywny.

7. Orzeczenie
  - 7.1. Data
  - 7.2. Sygnatura akt
8. Dzieci, których dotyczy orzeczenie ⁽¹⁾
  - 8.1. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 8.2. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 8.3. Nazwisko, imiona i data urodzenia
  - 8.4. Nazwisko, imiona i data urodzenia
9. W orzeczeniu zarządzono powrót dziecka
10. Czy orzeczenie jest wykonalne w państwie członkowskim pochodzenia?
  - 10.1. Tak
  - 10.2. Nie
11. Dzieci miały możliwość bycia wysłuchanymi, o ile nie uznano tego za niewłaściwe ze względu na ich wiek lub stopień dojrzałości
12. Strony miały możliwość być wysłuchane
13. W orzeczeniu zarządzono powrót dziecka, a sąd uwzględnił w swoim orzeczeniu podstawy i środki dowodowe, na których opiera się orzeczenie wydane zgodnie z art. 13 Konwencji haskiej z dnia 25 października 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę
14. W stosownych przypadkach, szczegółowe informacje dotyczące środków, które zostały podjęte przez sądy lub organy w celu zapewnienia ochrony dziecka po jego powrocie do państwa członkowskiego swojego zwykłego pobytu
15. Nazwiska stron, którym przyznano pomoc prawną

Sporządzono w ..... dnia .....

Podpis i/lub pieczęć służbowa

_____

⁽¹⁾ Jeżeli objętych orzeczeniem jest więcej niż czworo dzieci, należy użyć drugiego formularza.

ZAŁĄCZNIK V

TABELA PORÓWNAWCZA Z ROZPORZĄDZENIEM (WE) NR 1347/2000

Artykuły uchylone	Odpowiednie artykuły w nowym tekście	Artykuły uchylone	Odpowiednie artykuły w nowym tekście
1	1, 2	27	34
2	3	28	35
3	12	29	36
4		30	50
5	4	31	51
6	5	32	37
7	6	33	39
8	7	34	38
9	17	35	52
10	18	36	59
11	16, 19	37	60, 61
12	20	38	62
13	2, 49, 46	39	
14	21	40	63
15	22, 23	41	66
16		42	64
17	24	43	65
18	25	44	68, 69
19	26	45	70
20	27	46	72
21	28	Załącznik I	68
22	21, 29	Załącznik II	68
23	30	Załącznik III	68
24	31	Załącznik IV	Załącznik I
25	32	Załącznik V	Załącznik II
26	33		

ZAŁĄCZNIK VI

Oświadczenia Szwecji i Finlandii złożone zgodnie z art. 59 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Rady dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000.

Oświadczenie Szwecji:

Zgodnie z art. 59 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Rady dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000, Szwecja oświadcza, że Konwencja z dnia 6 lutego 1931 r. między Danią, Finlandią, Islandią, Norwegią i Szwecją zawierająca postanowienia z zakresu prawa międzynarodowego prywatnego dotyczące małżeństwa, adopcji i opieki wraz z Protokołem końcowym ma w pełni zastosowanie w stosunkach między Szwecją a Finlandią w miejsce przepisów niniejszego rozporządzenia.

Oświadczenie Finlandii:

Zgodnie z art. 59 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Rady dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000, Finlandia oświadcza, że Konwencja z dnia 6 lutego 1931 r. między Danią, Finlandią, Islandią, Norwegią i Szwecją zawierająca postanowienia z zakresu prawa międzynarodowego prywatnego dotyczące małżeństwa, adopcji i opieki wraz z Protokołem końcowym ma w pełni zastosowanie w stosunkach między Finlandią a Szwecją w miejsce przepisów niniejszego rozporządzenia.

Sprostowanie do rozporządzenia (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 315 z dnia 3 grudnia 2007 r.)

1. Strona 14, motyw 3:

- zamiast:* „(3) Ponieważ pasażer w ruchu kolejowym jest słabszą stroną umowy transportu, prawa pasażera (...)”,
- powinno być:* „(3) Ponieważ pasażer w ruchu kolejowym jest słabszą stroną umowy przewozu, prawa pasażera (...)”.

2. Strona 17, art. 3 pkt 3:

- zamiast:* „3) »przewoźnik podwykonawca« oznacza przedsiębiorstwo kolejowe, które nie zawarło umowy transportu z pasażerem (...)”,
- powinno być:* „3) »przewoźnik podwykonawca« oznacza przedsiębiorstwo kolejowe, które nie zawarło umowy przewozu z pasażerem (...)”.

3. Strona 17, art. 3 pkt 8:

- zamiast:* „8) »umowa transportu« oznacza odpłatną lub nieodpłatną umowę przewozu pomiędzy przedsiębiorstwem kolejowym (...)”,
- powinno być:* „8) »umowa przewozu« oznacza odpłatną lub nieodpłatną umowę o przewóz pomiędzy przedsiębiorstwem kolejowym (...)”.

4. Strona 17, art. 3 pkt 10:

- zamiast:* „10) »bilet bezpośredni« oznacza bilet lub bilety będące dowodem zawarcia umowy transportu dotyczącej wykonania (...)”,
- powinno być:* „10) »bilet bezpośredni« oznacza bilet lub bilety będące dowodem zawarcia umowy przewozu dotyczącej wykonania (...)”.

5. Strona 18, rozdział II w tytule:

zamiast: „UMOWA TRANSPORTU, INFORMACJE ORAZ BILETY”,

powinno być: „UMOWA PRZEWOZU, INFORMACJE ORAZ BILETY”.

6. Strona 18, art. 4 w tytule:

zamiast: „Umowa transportu”,

powinno być: „Umowa przewozu”.

7. Strona 18, art. 4:

zamiast: „Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozdziału, zawieranie i sposób realizacji umowy transportu oraz dostarczanie informacji (...)”,

powinno być: „Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozdziału, zawieranie i sposób realizacji umowy przewozu oraz dostarczanie informacji (...)”.

8. Strona 19, art. 16 zdanie wprowadzające:

zamiast: „W przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, aby przypuszczać, że opóźnienie przyjazdu do miejsca przeznaczenia przekroczy 60 minut w stosunku do umowy transportu, pasażer otrzymuje natychmiast wybór pomiędzy.”,

powinno być: „W przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, aby przypuszczać, że opóźnienie przyjazdu do miejsca przeznaczenia przekroczy 60 minut w stosunku do umowy przewozu, pasażer otrzymuje natychmiast wybór pomiędzy.”.

9. Strona 20, art. 17 ust. 1 akapit czwarty:

zamiast: „Gdy umowa transportu dotyczy podróży w obie strony, odszkodowanie za opóźnienie w podróży docelowej lub powrotnej obliczane jest na podstawie połowy ceny zapłaconej za bilet. W analogiczny sposób cena biletu na opóźnione połączenie odbywane na podstawie każdej innej formy umowy transportu, która pozwala na podróż na kilku kolejnych odcinkach trasy, obliczana jest proporcjonalnie do pełnej ceny biletu.”,

powinno być: „Gdy umowa przewozu dotyczy podróży w obie strony, odszkodowanie za opóźnienie w podróży docelowej lub powrotnej obliczane jest na podstawie połowy ceny zapłaconej za bilet. W analogiczny sposób cena biletu na opóźnione połączenie odbywane na podstawie każdej innej formy umowy przewozu, która pozwala na podróż na kilku kolejnych odcinkach trasy, obliczana jest proporcjonalnie do pełnej ceny biletu.”.

10. Strona 22, art. 27 ust. 2 zdanie drugie:

zamiast: „W ciągu 20 dni adresat skargi udziela odpowiedzi (...)”,

powinno być: „W ciągu jednego miesiąca adresat skargi udziela odpowiedzi (...)”.

11. Strona 30, załącznik I art. 32 ust. 1 zdanie drugie:

zamiast: „Szkody obejmują racjonalnie uzasadnione koszty spowodowane powiadomieniem osób oczekujących na podróżnego w miejscu przeznaczenia.”,

powinno być: „Szkody obejmują racjonalnie uzasadnione koszty noclegu, a także racjonalnie uzasadnione koszty spowodowane powiadomieniem osób oczekujących na podróżnego w miejscu przeznaczenia.”.
